

TALLINNA ÜLIKOO

EESTI FILMI
ANDMEBAAS

Rahvusfilmograafia veebis – www.efis.ee

Eesti filmi andmebaasi andmete uuringud

Hagi Šein ja Tallinna Ülikooli noored digihumanitaarid
Juhendaja Jaagup Kippar

Tallinna Ülikool 2018

Sisukord

Sisukord	1
Sissejuhatus	1
I Filmiteoste arv	3
II Filmiteoste kestus	10
III Filmitootmisfirmad	16
IV Filmitegijad	19
Üldandmed	19
Filmitegijate sooline jaotus	23
Filmitegijate vanus esimese filmi tegemise ajal	25
Produktiivsemad filmitegijad	26
V Filminäitlejad	32
VI Filmifestivalid	39
Üldandmed	39
Nomineeritud filmid	40
Auhinna või preemia saanud filmid	41
VII Filmide märksõnastik	44
VIII Muud huvipakkuvat filmiandmestikku	47
Kaljo Kiisk filminäitleja ja filmirežissöörina	48
IX Eesti mängufilmide välisvõtete kohad	52
X Andmebaasi kasutamisstatisitika	54

Sissejuhatus

Eestis on filme toodetud alates 1912. aastast. Eesti filmi 100. aastapäeva tähistamise ettevalmistamise käigus sündis Eesti Film 100 töögrupis idee koostada selleks võimalikult täpne ülevaade Eesti filmiloomingust, mis oleks kättesaadav laiale avalikkusele. Eesmärgi teostamiseks asutati 2008. aasta lõpus MTÜ Eesti Filmi Andmebaas (juhatuse liikmed Reet Sokmann ja Hagi Šein). 12. detsembril avati veebis avalikuks kasutuseks Eesti filmi andmebaas (EFA, www.efis.ee). Käesolevaks hetkeks, 10 aastat kestnud töö tulemusena, on andmebaasi toimetuse kogunud ulatusliku andmestiku üle 18 000 teadaoleva Eesti filmitööstuse kohta. Kõigi filmitööstuste täiskirjeteni jõudmine on kavandatud 2023. aastaks. Selleks ajaks on kavandatud lõpetada ka suuremahuline filmipärandi digiteerimine, mis võimaldaks lisaks filmiinfole avalikkusele nähtavaks teha teha ka ligi 60% Eesti filmipärandist.

Andmebaasi kasutati ühe peamise andmekoguna, millega said harjutustöid teha Tallinna Ülikoolis 2017. aastal avatud Digihumanitaaria kõrvaleriala üliõpilased digitehnoloogia kursustes õppejõud **Jaagup Kippari** juhendamisel. Käesolev statistikavihik ongi nendes klassides õpitud andmetöötlustehnoloogiate ja -programmide rakendamise tulemus, millesse on panustanud kõik kursustel osalenud üliõpilased (Kristina Kniga, Anastasia Gretchiskina, Astrid Helvik, Katarina Oja, Annika Loor, Liisi Pütsepp, Sandra Papp, Kairi Jurtom, Gätlin Roots ja Kaisa Norak). Kursustel osales ka andmebaasi peatoimetaja Hagi Šein, kes avaldab siinkohal siirast tänu kõigile, kes antud töös osalesid. Selle kollektiivse töö tulemusena on siinkohal tegu esimese detailsema andmevihiikuga, mis seni Eesti filmivaldkonnas on koostatud. Töö põhineb andmestikul, mis on kogutud seisuga 1.01.2018. Loodame, et lugejad leiavad siit palju huvipakkuvat materjali.

I Filmiteoste arv

Selles peatükis esitame filmistatistilist andmestikku filmiliikide ja filmižanrite põhisel, nii filmiteoste arvu kui filmide kestuse kohta. Filmitootmise ajalugu Eestis jaguneb kolmeks üsna erinevaks perioodiks:

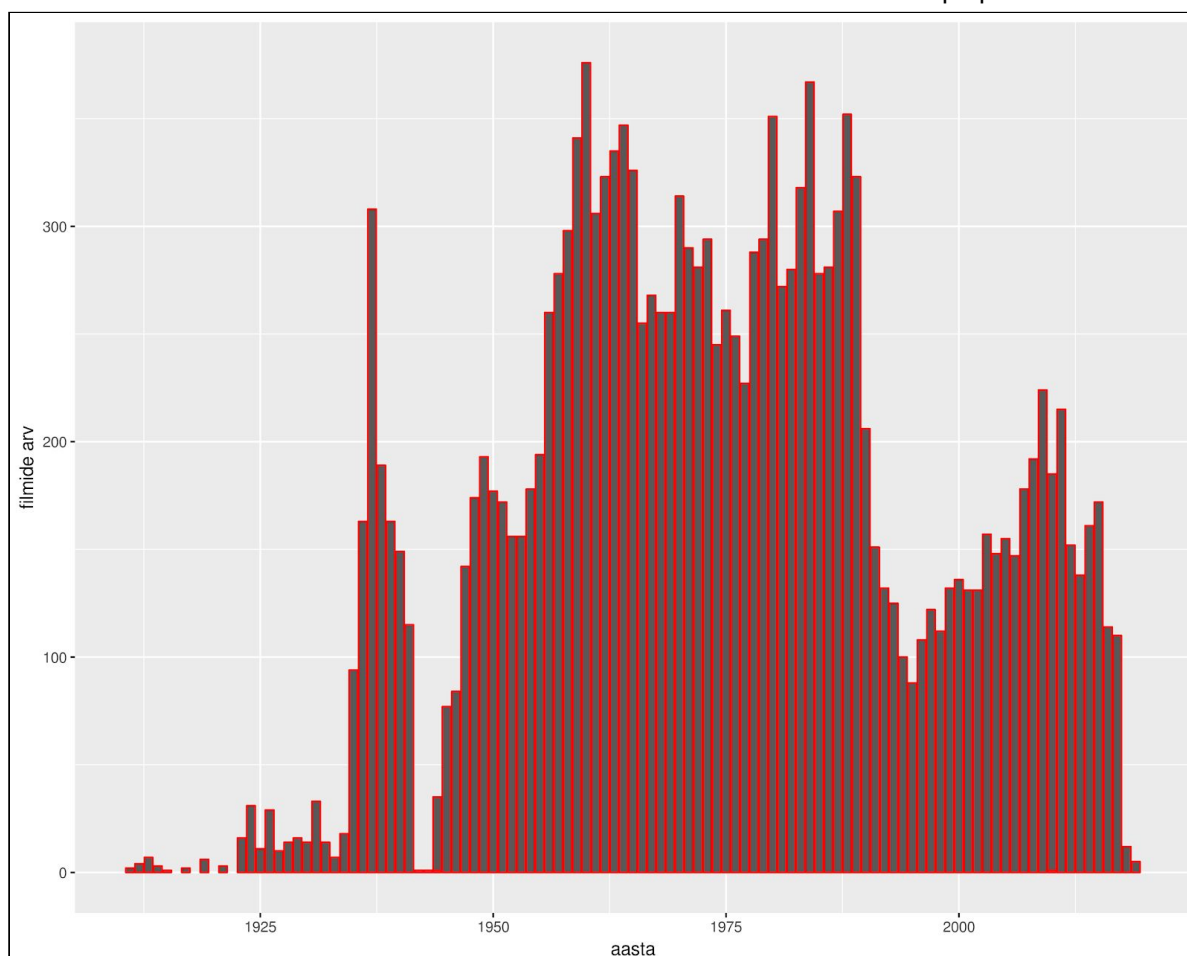
1912-1940 - filmitootmise algusperiood, mil esimesi filme hakati tootma erafirmades ja 1930ndate keskpaigas loodud riiklikus filmiettevõttes Eesti Kulturfilm tehti arvukalt kroonikafilme;

1945 - 1990 - nõukogude periood, mil peamine osa filmitooodangust tehti riiklikes filmiettevõtetes Tallinnfilm ja Eesti Telefilm;

1991 - tänini - filmitootmine taasiseseisvunud Eestis, mil filme toodetakse eratootmisfirmades. Nende tegevust toetavad peamiselt riiklikult rahastatavad Eesti Filmi Instituut ja Kultuurkapital, üha enam filmitooodangut valmib rahvusvahelises kaastootmises.

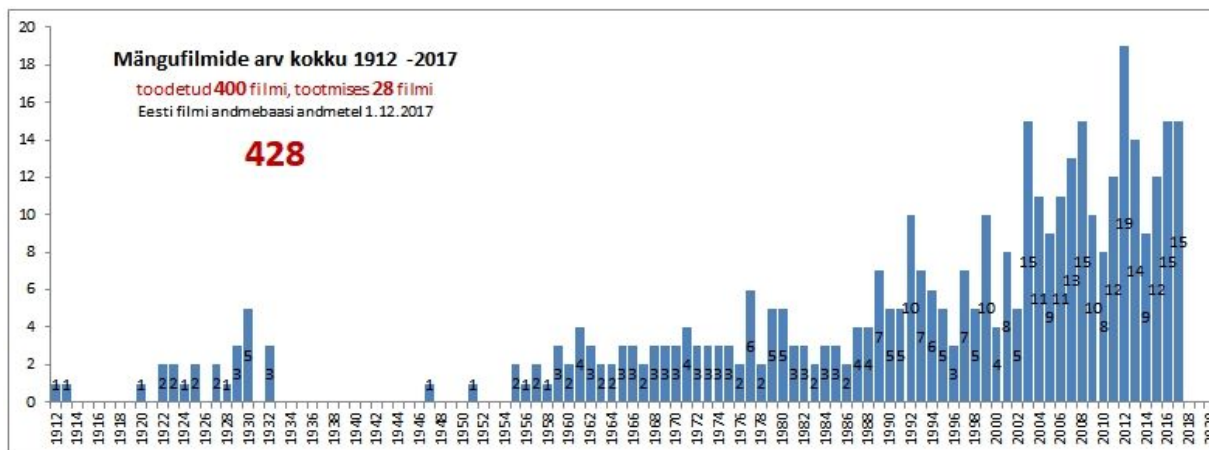
Nende ajalooperioodide iseärasused on oluliselt mõjutanud filmitootmise mahudünaamikat. Esitatava statistika aluseks on Eesti filmi andmebaasis hetkeks olemasolevad 18 213 filmikirjet. Kirjeldusühikuks on terviklik film või filmipala, sealhulgas ka iga iseseisev kroonikapala nii Eesti Kulturfilmi kui "Nõukogude Eesti" arvukates filmiringvaadetes. Ringvaatepalad moodustavad kokku ligi 40% Eestis toodetud filmiteoste arvust. Taasiseseisvumise järgsetel aastatel filmikroonikate tootmine lõpetati, mis osaliselt selgitab ka filmide arvu olulist langust.

Eestis toodetud filmiteoste arv aastate kaupa perioodil 1912-2017

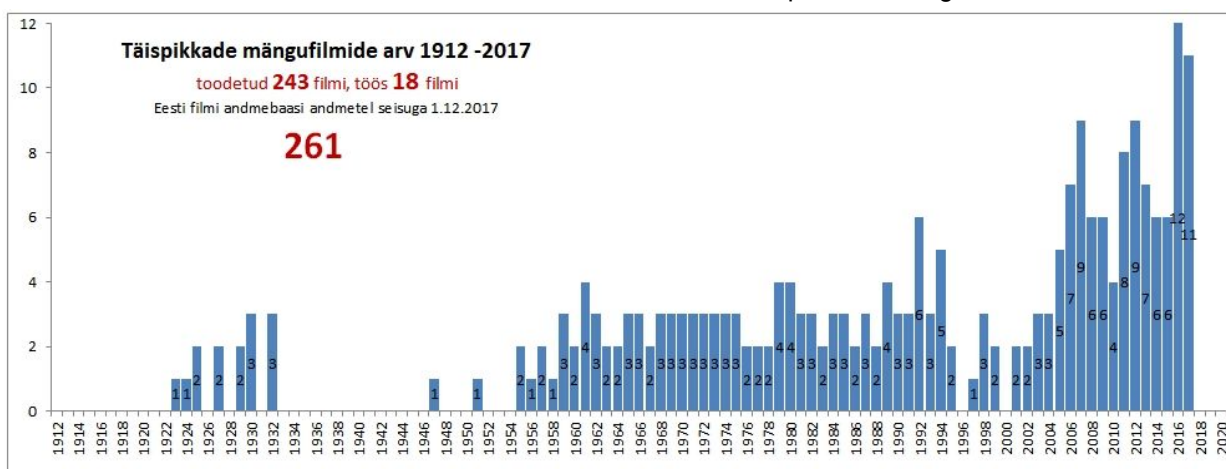

Toodetud filmide arv peamiste filmiliikide kaupa 1912-2017.

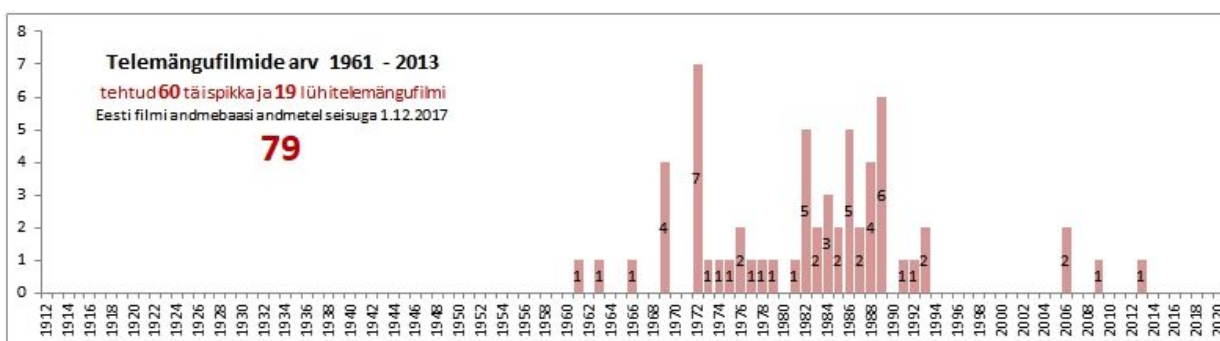
Eestis toodetud mängufilmide arv 1912-2017

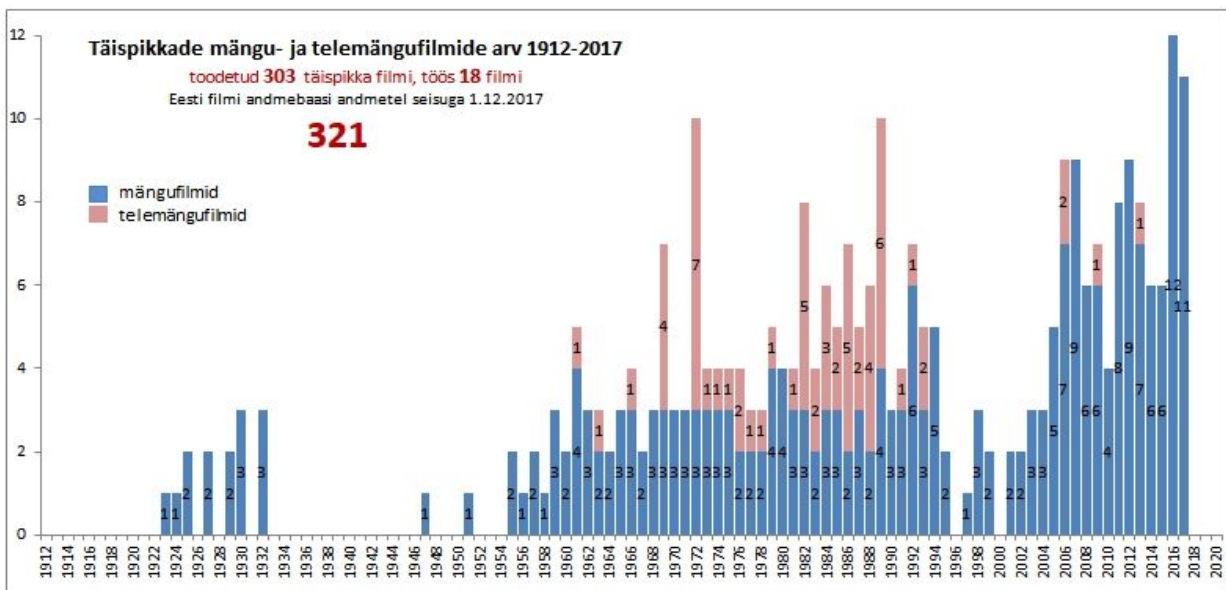
Eestis toodetud täispikkade mängufilmide arv 1912-2017

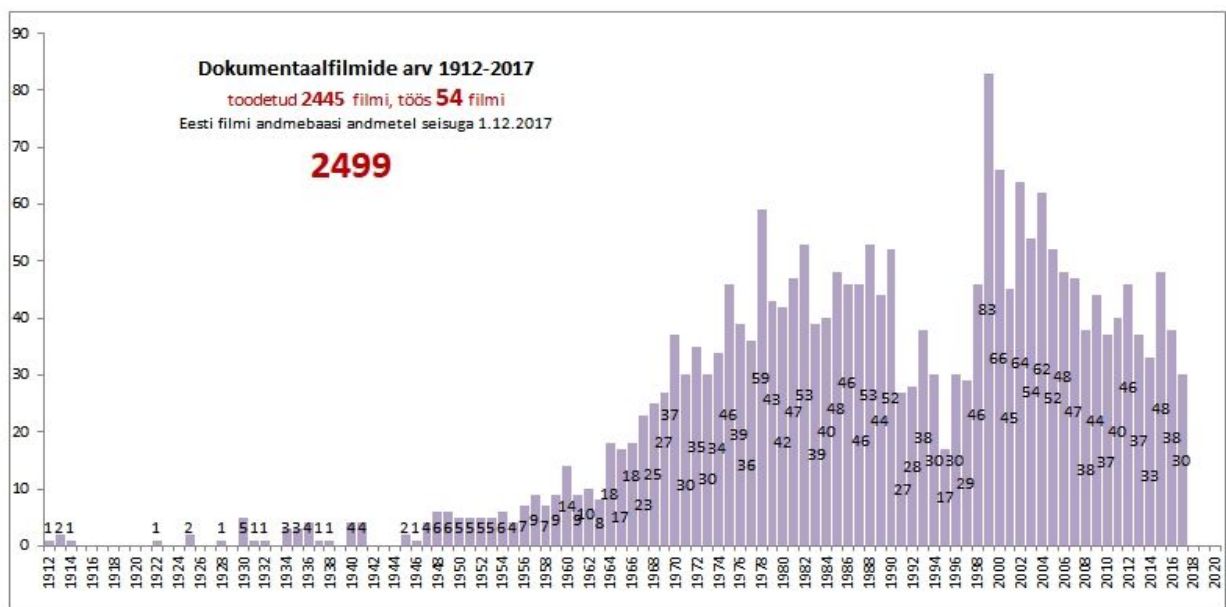
Eestis toodetud telemängufilmide arv

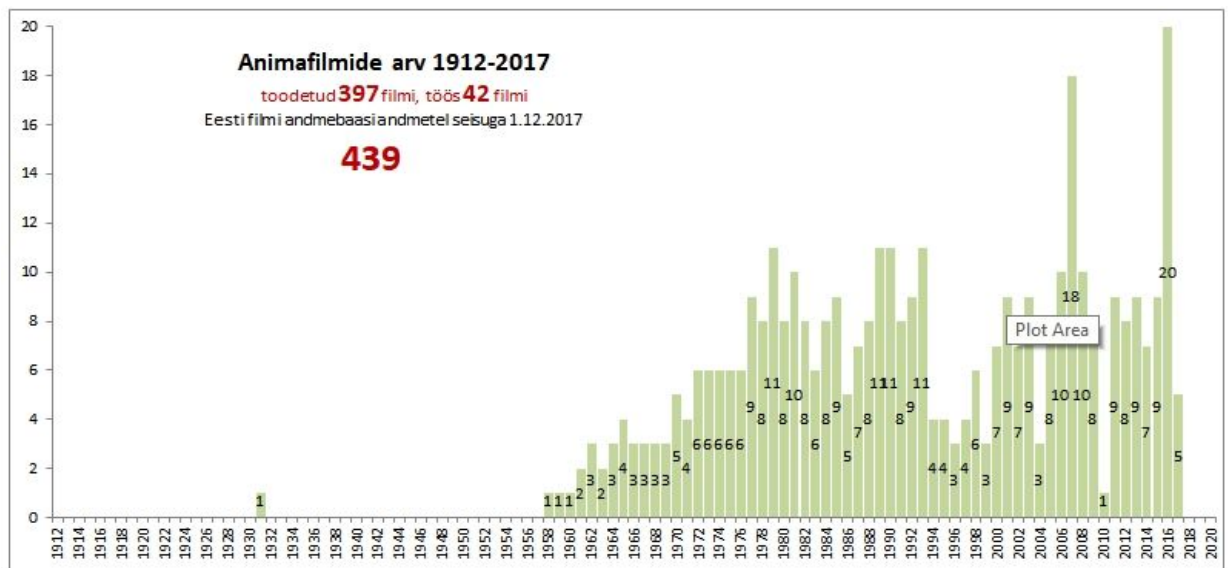
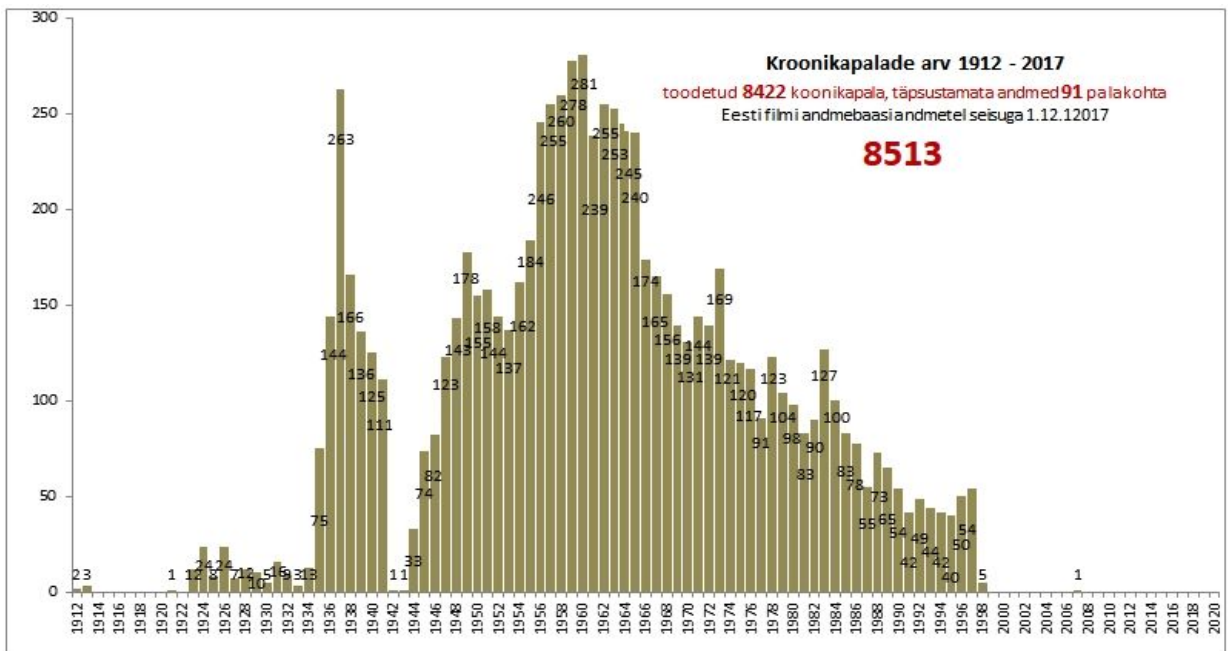

Eestis toodetud mängu- ja telemängufilmide arv

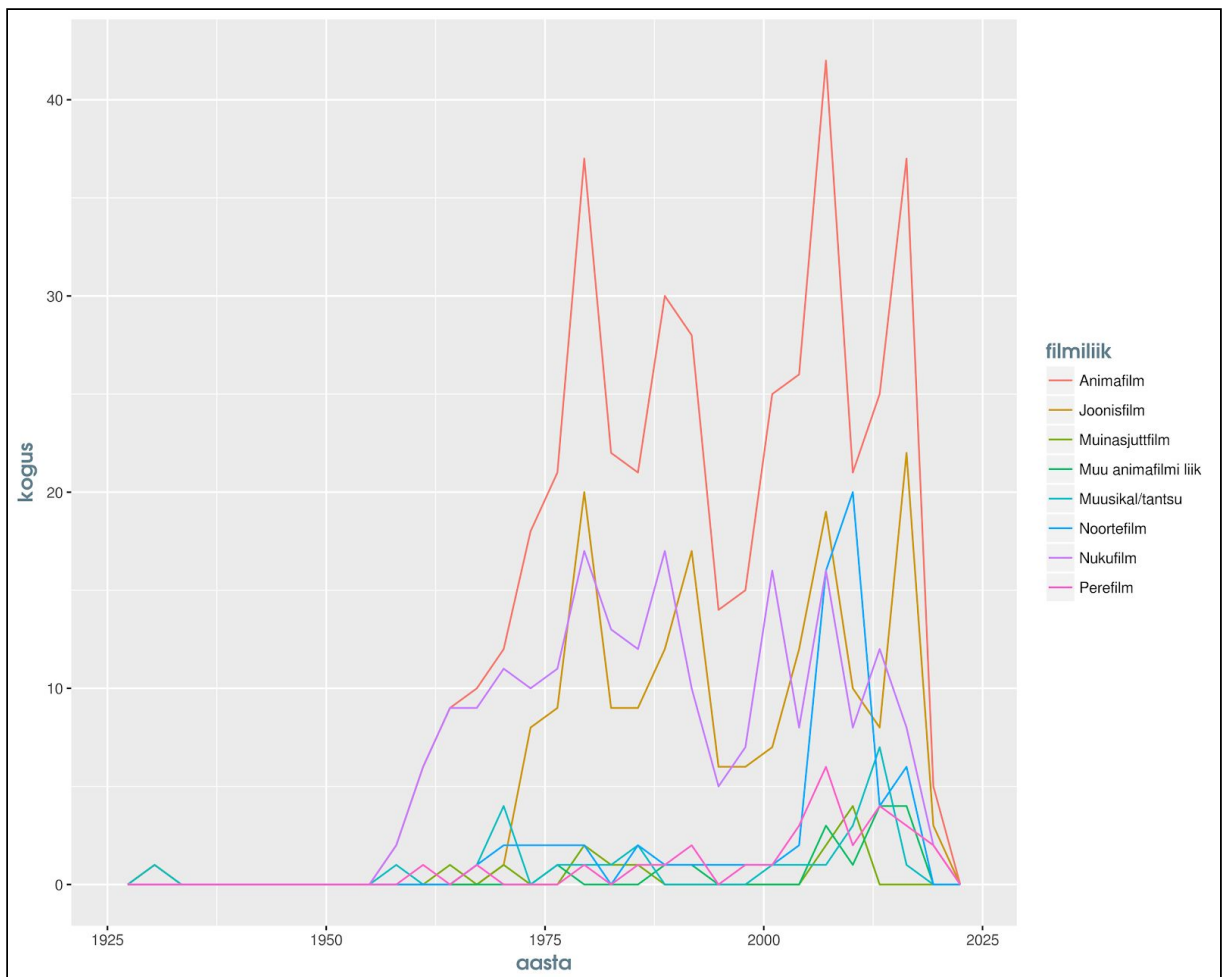

Eestis toodetud dokumentaalfilmide arv

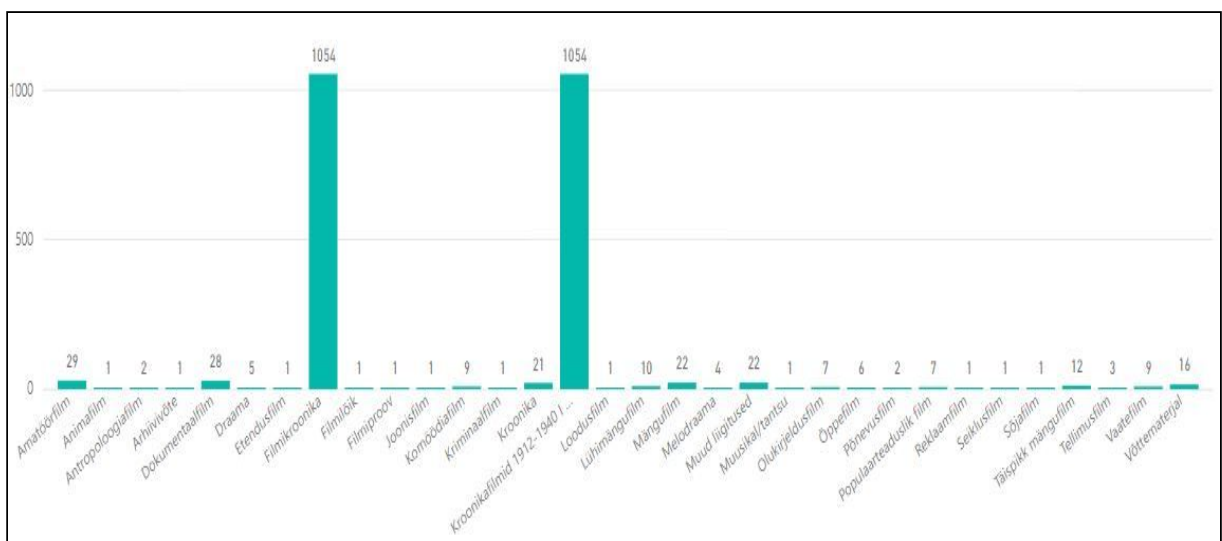

Filmide arv filmiliikides, mille peamiseks sihtgrupiks on noored 1912-2017

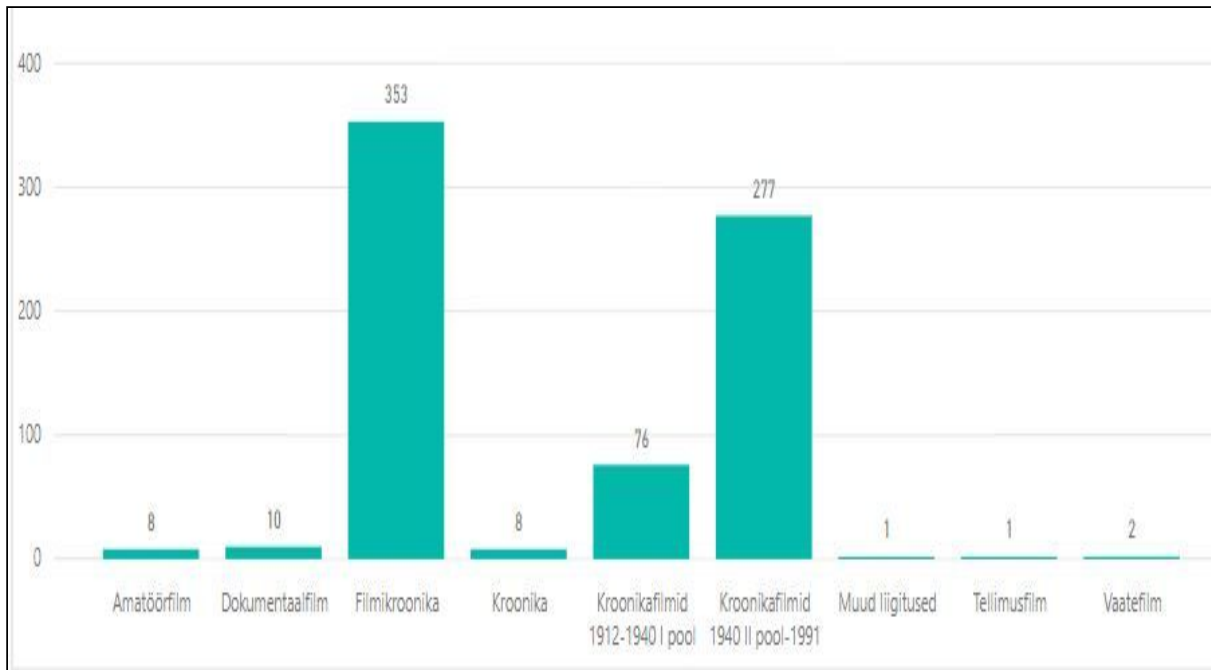

Järgnevad graafikud näitavad toodetud filmide arvu nõukogu perioodil.

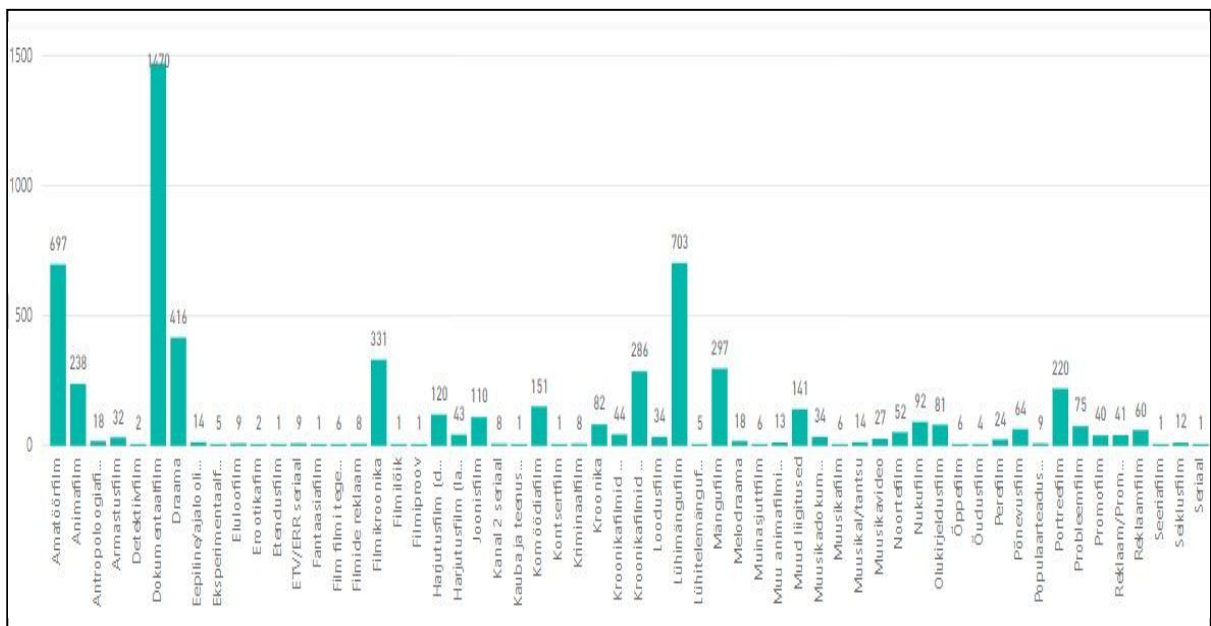
Eestis toodetud filmide arv 1912-1940

Eestis toodetud filmide arv 1940-1945

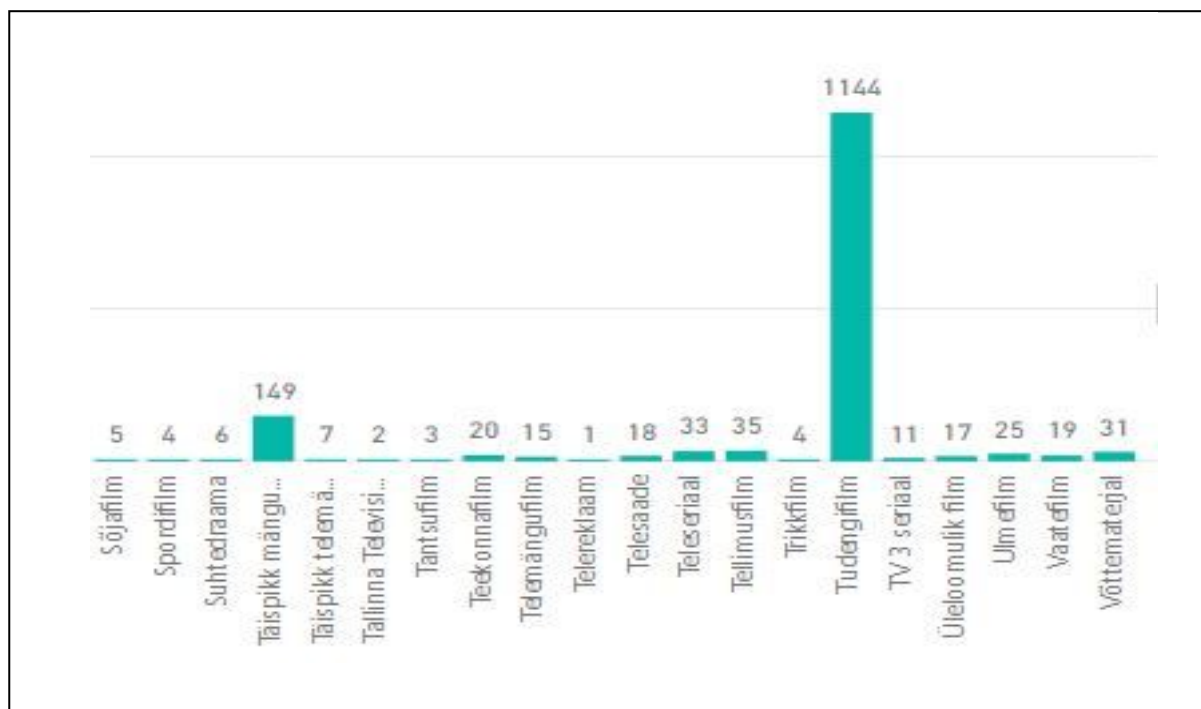

Eestis toodetud filmide arv 1945-2017

Kõige rohkem on dokumentaalfilme, lühimängufilme ja amatöörfilme

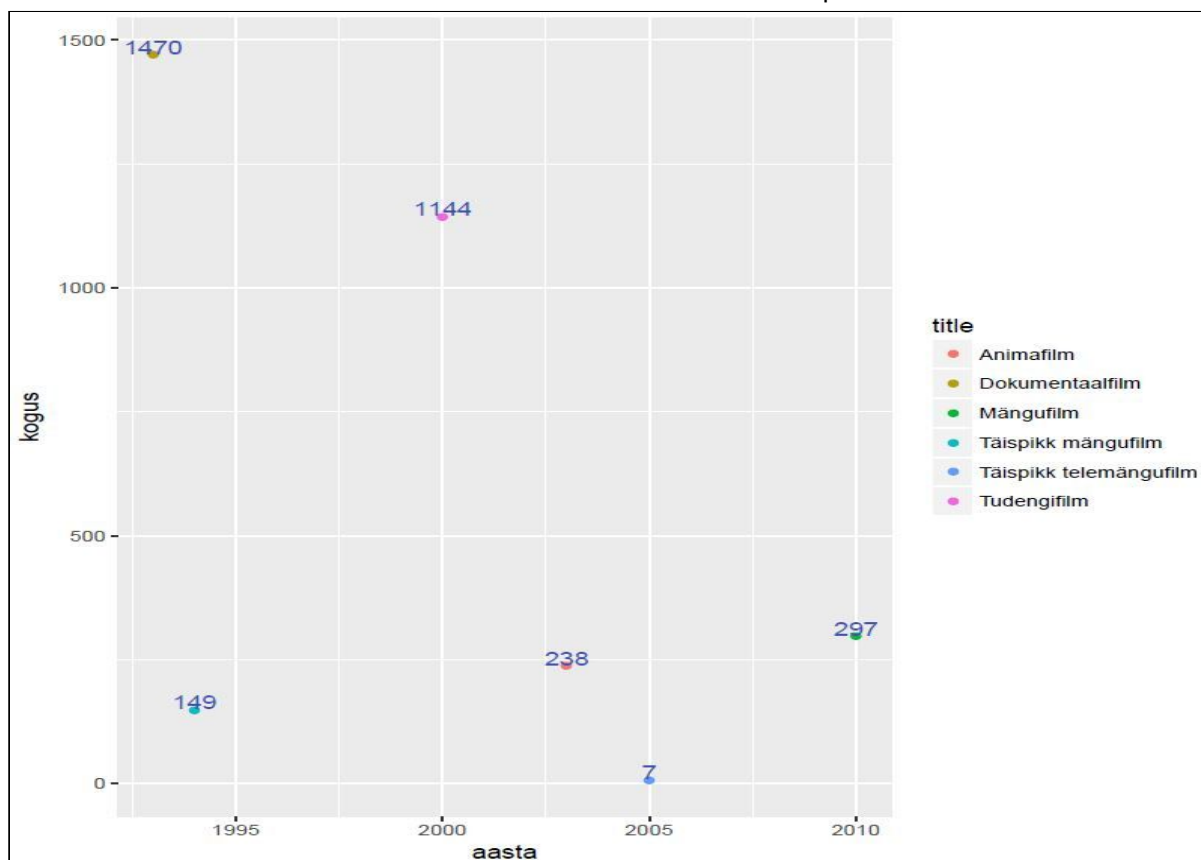
Eestis toodetud filmide arv 1945-2017

Kõige rohkem on tudengifilme ja täispikku mängufilme

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiODkwYTg2YWEtNGNhMS00MDU0LWE1ZTgtOTFjMTY2ODQ3ODc5liwidCI6ImVkmDE1NmY4LTFiOWU0NDE2ZC1hYWZlZWY2ZTIxYzAzNzMsJ9>

Filmide arv peamistes filmiliikides 1991-2017

Peamiste filmiliikide hulgast taasiseseisvunud Eestis on kõige rohkem loodud

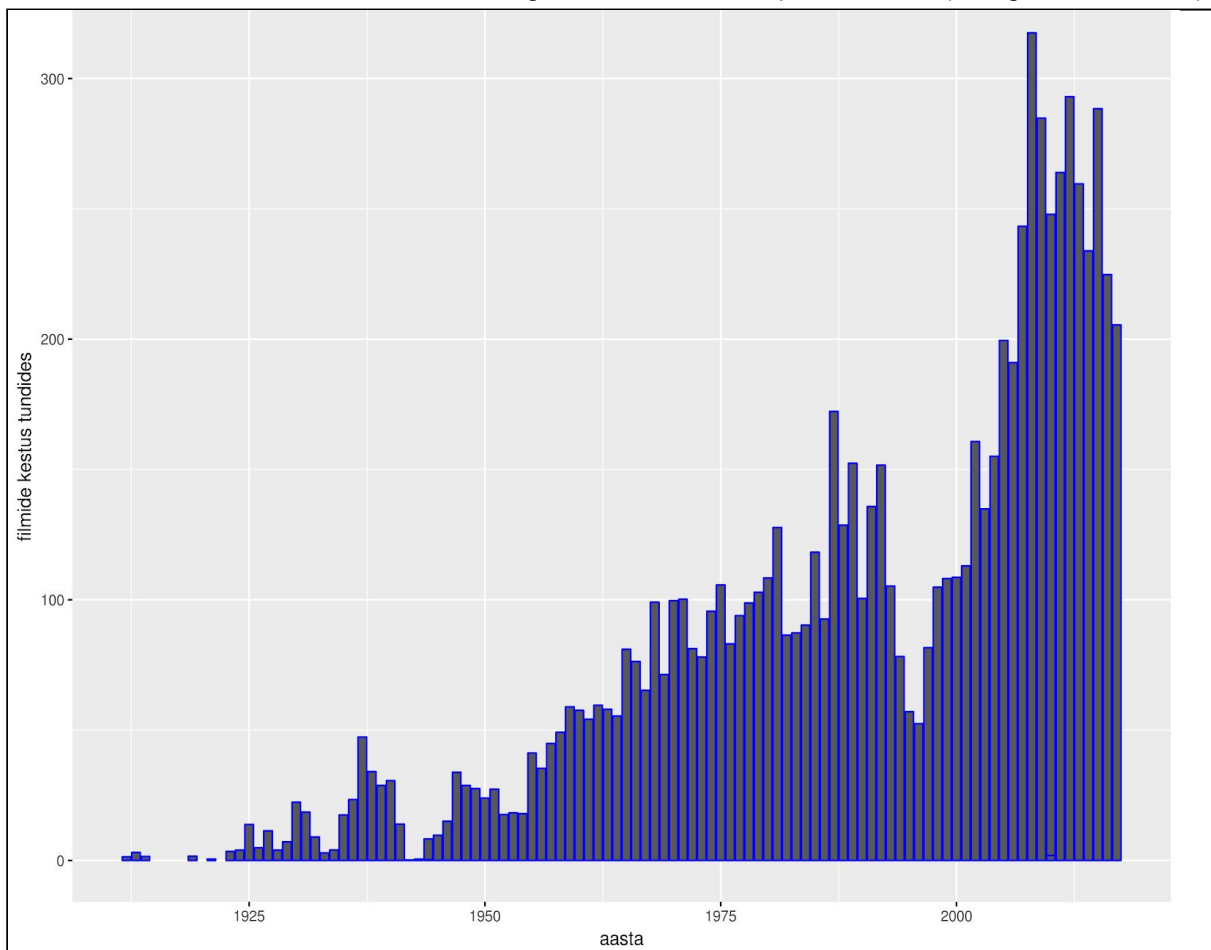
dokumentaalfilme ja tudengifilme ning kõige vähem on täispikku- mängufilme ja telemängufilme.

II Filmiteoste kestus

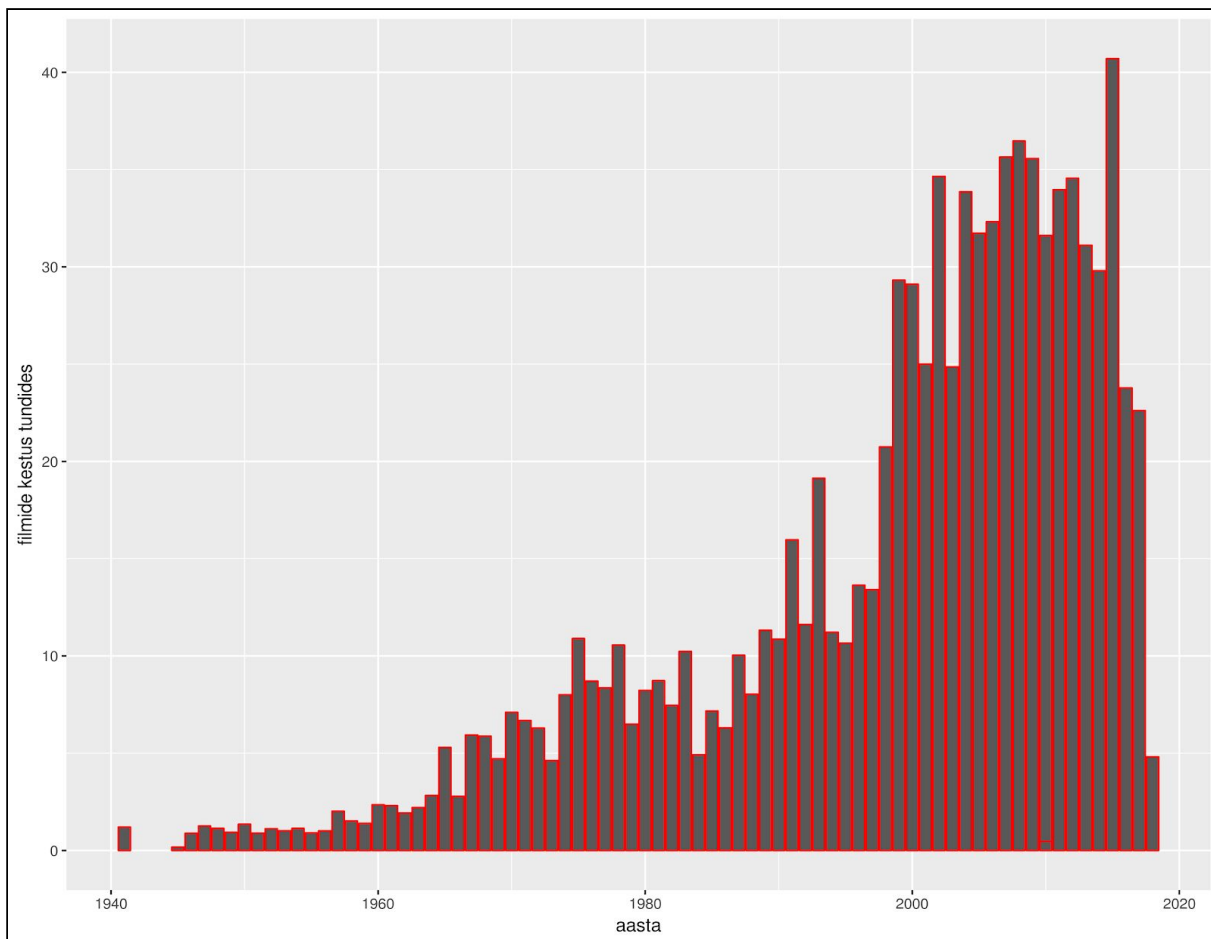
Kuna filmide uurimine ja filmiinfo andmebaasi sisestamine andmebaasi veel kestab ning mitte kõigi filmiliikide korpused pole enne digiteerimist uurijatele läbivaatamiseks kättesaadavad, pole kõigi filmide kestus veel teada, seega on allpool esitatavad arvutused esialgsed.

Teadaoleva kestusega filmide **kogukestus on kokku 8511 tundi**. Nende filmide järjestikku läbivaatamiseks kuluks 354 ööpäeva ehk ligi aasta.

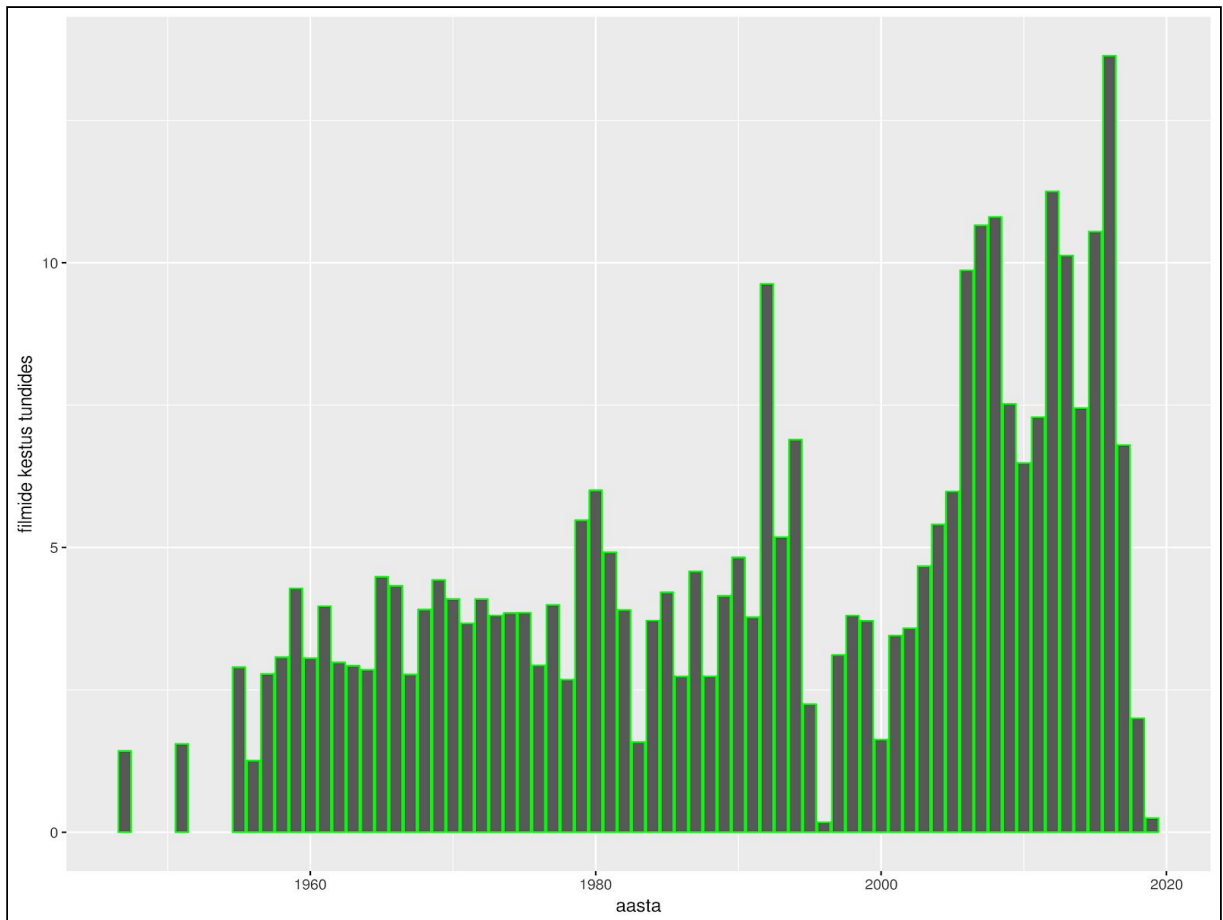
Filmide kogukestus aastate kaupa 1912-2017(esialgsed tulemused).

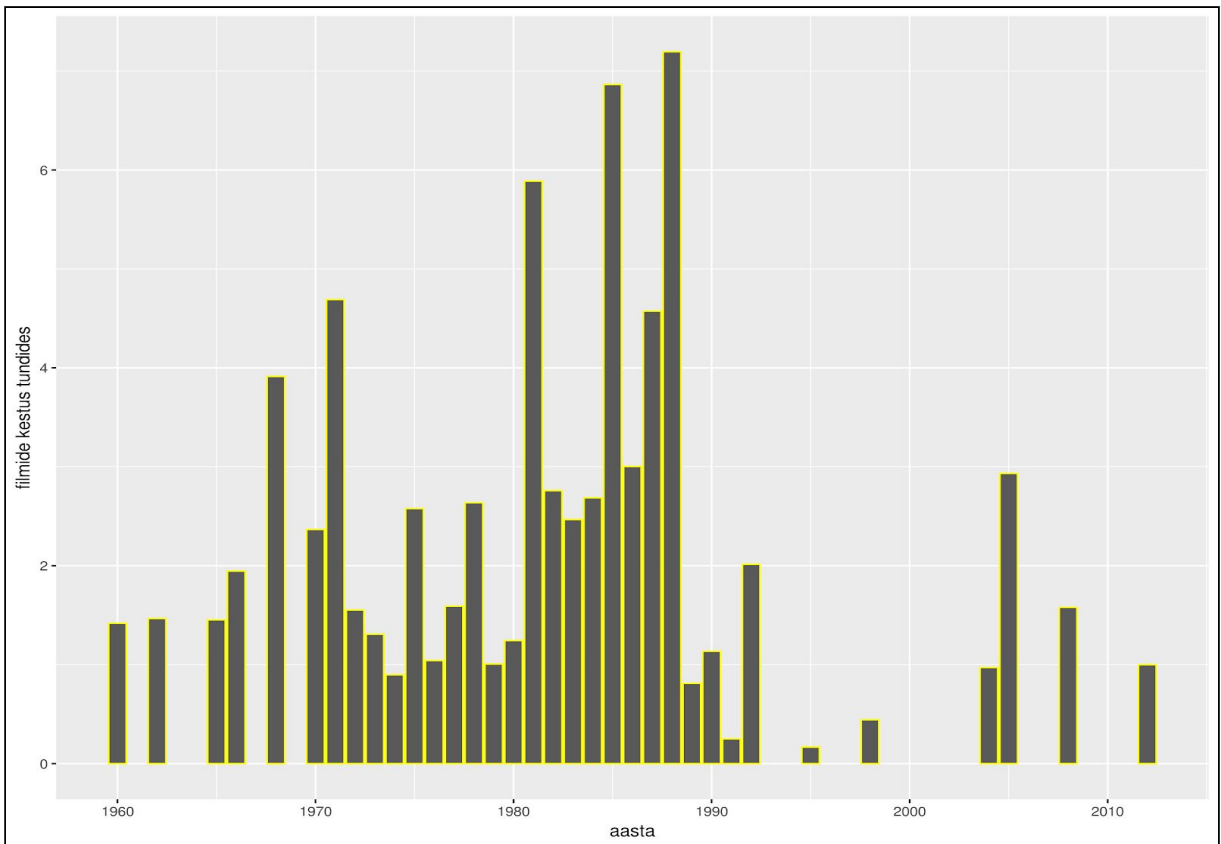
Dokumentaalfilmide kestus tundides alates 1940. aastast.

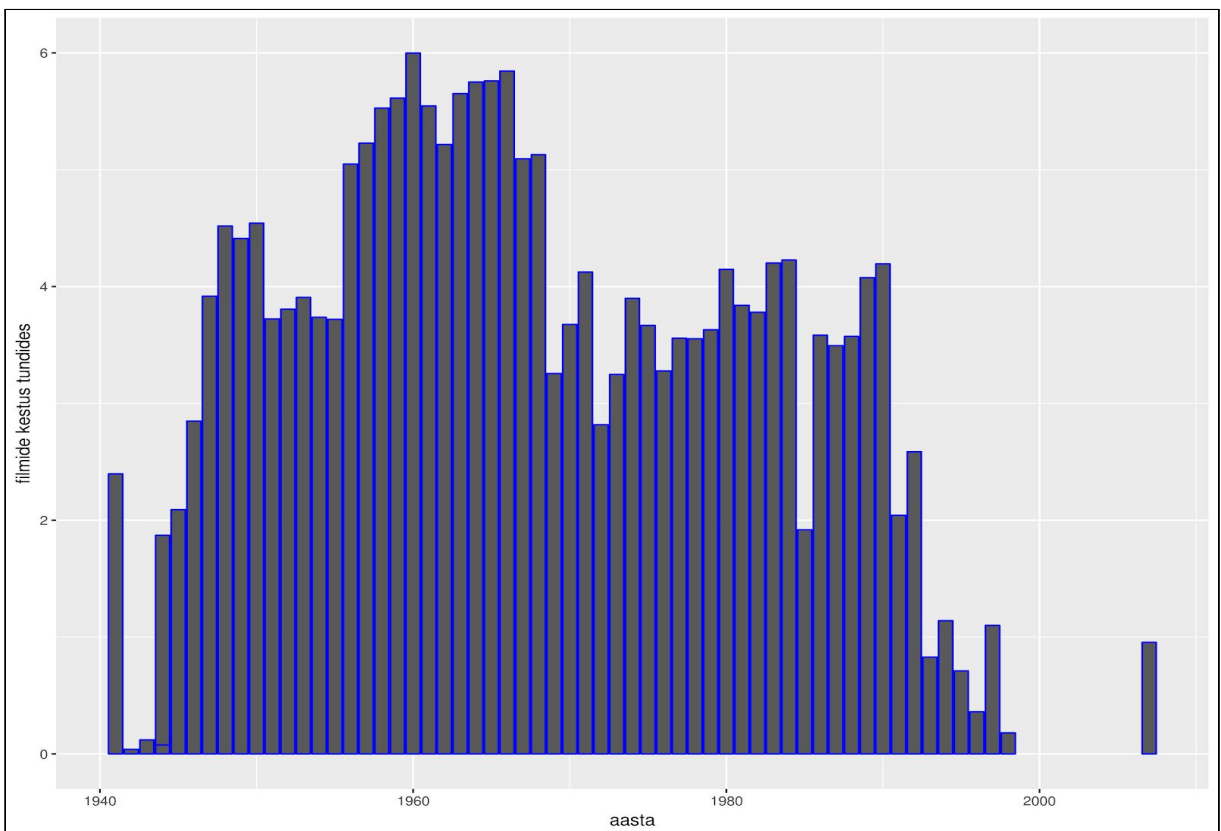
Mängufilmide kestus tundides alates 1940. aastast.

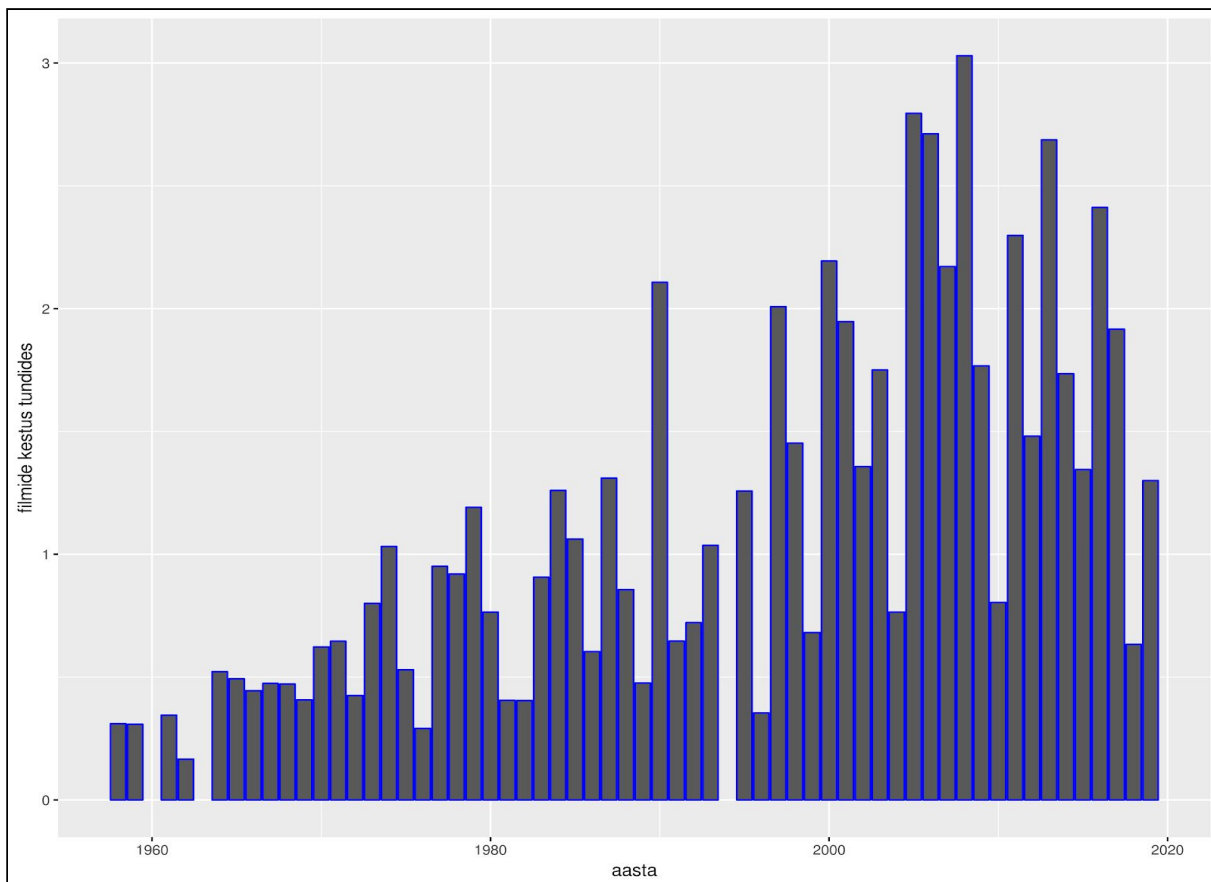
Telemängufilmide kestus alates 1960ndatest

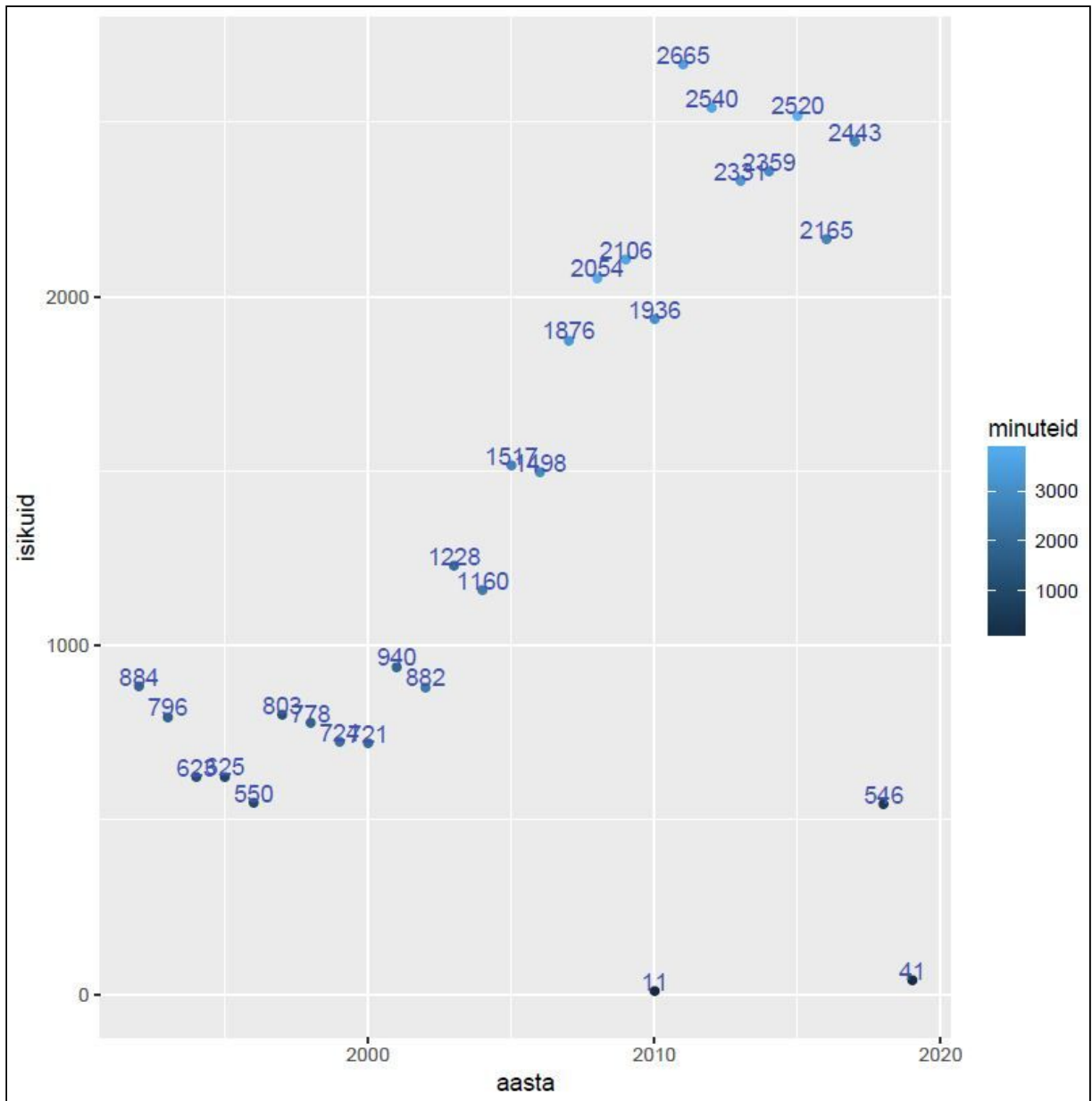
Filmikroonikate kestus alates 1940. aastast.

Animafilmi kestus alates 1940. aastast.

Filmide kogukestuse (minutites) ja nende tootmises osalenud filmitegijate arvu suhe 1991-2019

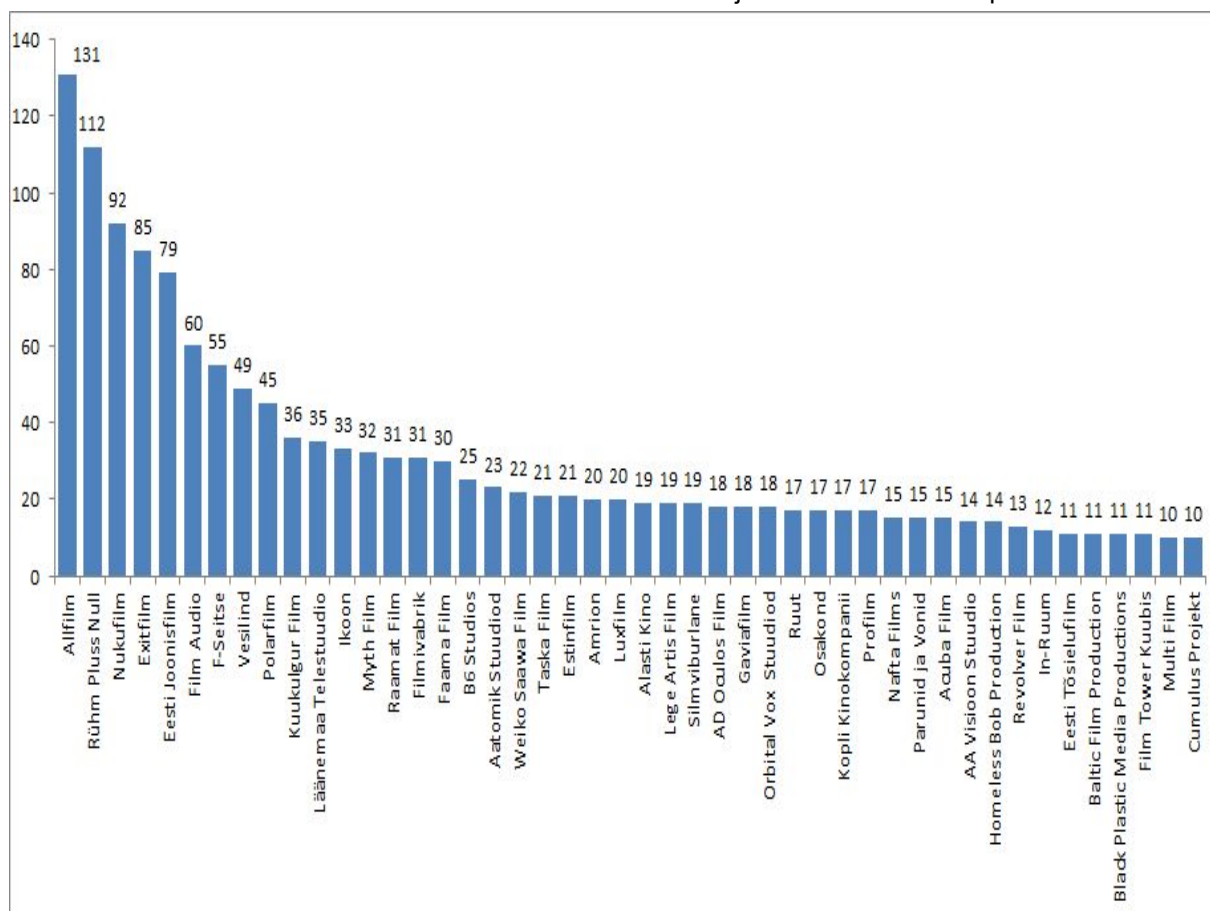

III Filmitootmisfirmad

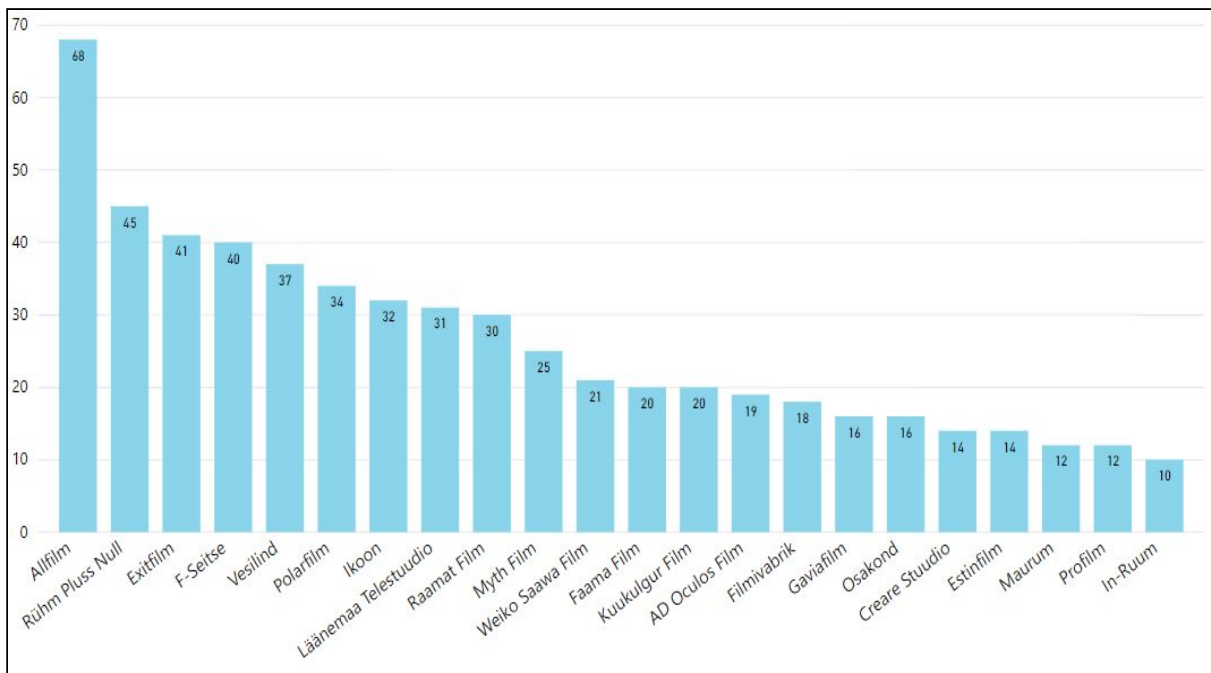
Eesti filmitootmisele panid enne 1940.aastat alguse Estonia Film, Siiriusfilm, Film klubi, Theodor Lutsu Filmiproduktsoo, Konstantin Märskä Filmiproduktsoo ja Eesti Kulturfilm (EKL).

1941.aastal loodi natsionaliseeritud EKL varade baasil Kinokroonika Eesti Studio, 1945-1963 muutus selle riikliku filmitööstuse nimi korduvalt (Kroonika-dokumentaalfilmide Tallinna Kinostudio, Kinokroonika Tallinna Studio, Eesti NSV Kinematograafia Ministeeriumi Kinokroonika Tallinna Studio, Kunstiliste- ja kroonikafilmi Tallinna Kinostudio), 1963. aastal asutati filmistuudio "Tallinnfilm" ning 1965. aastal "Eesti Telefilm", neis kahes filmitööstuses valmis enamik nõukogude perioodi filmitööstusest. Taasiseseisvumisperioodil alates 1990ndatest on Eestis filme teinud ligi 200 filmitööstusfirmat.

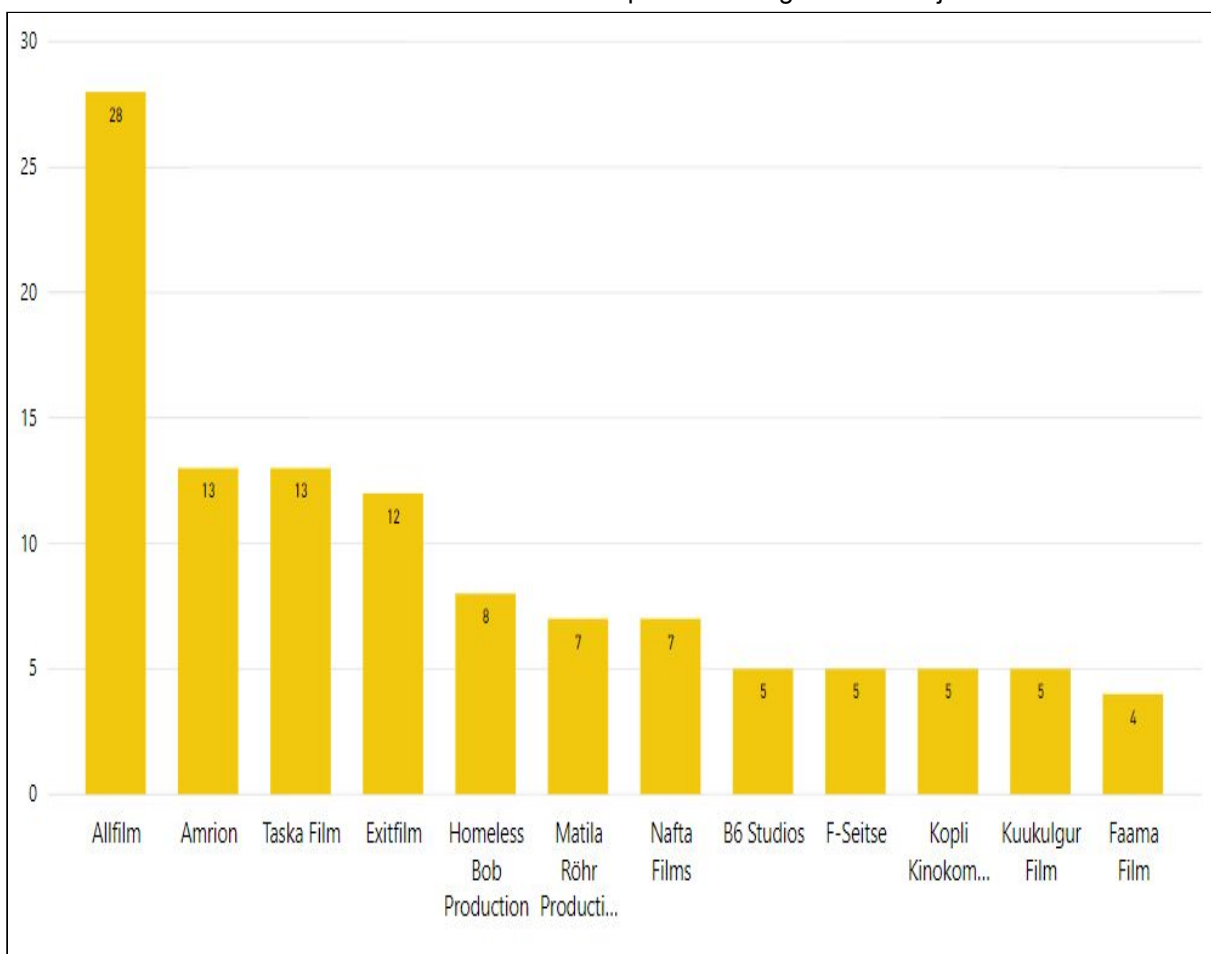
Aastatel 1991-2017 10 ja enam filmi tootnud tootmisfirmat

Suurimad dokumentaalfilmide tootjad alates 1991. aastast

Suurimad täispikkade mängufilmide tootjad alates 1991.aastast

IV Filmitegijad

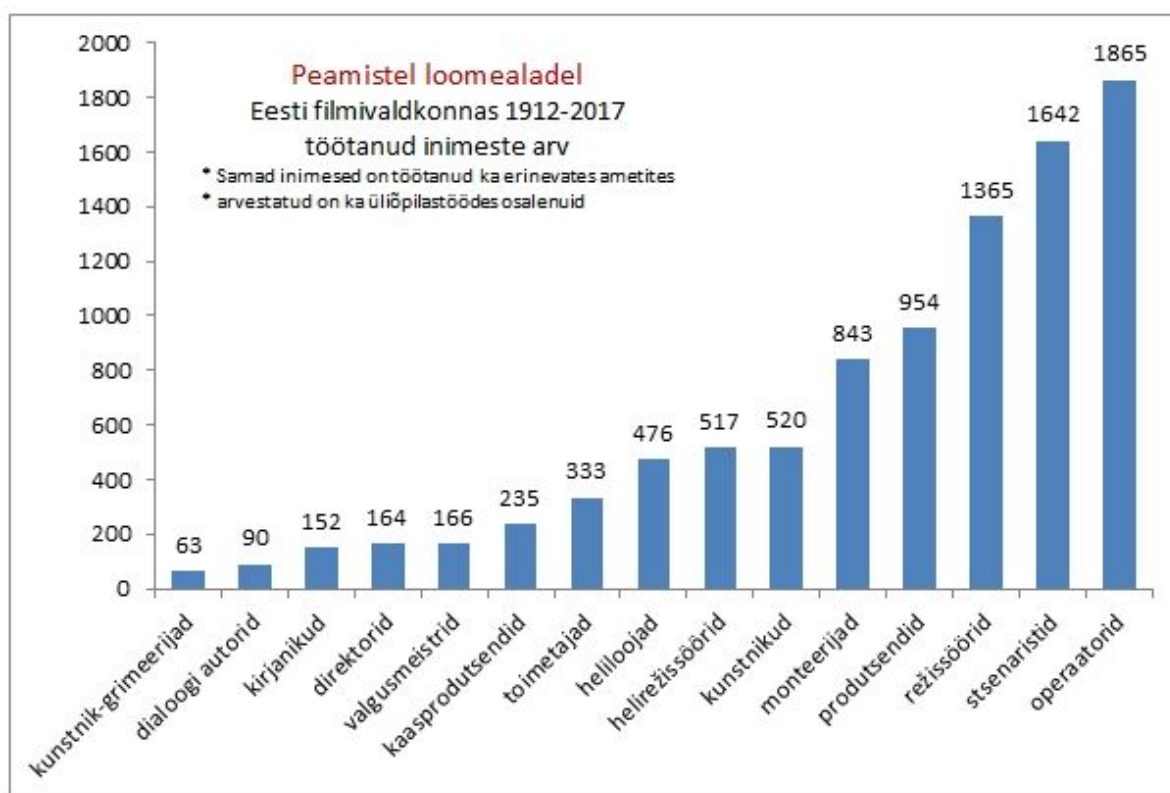
Üldandmed

Eesti filmide tootmises osalenud isikunimede andmebaasis oli seisuga 1.01.2018 rohkem kui 25 000 nime, neist üle 10 000 näitleja. Filmide tootmine sünnib väga paljude erinevate erialaoskustega inimeste koostöös - **andmebaasi erialaregistris on üle 180 erialanimetuse**. Ametiregister võimaldab analüüsida filmivaldkonna töötajaskonda professionaalset hõivatust, filmitegijate soolist ja vanuselist jaotust.

Filmide tootmisstatistikas eristatakse peamist loomevastutust kandvaid erialasid, neid filmitegijaid, kelle tööpanus mõjutab kõige rohkem töö tulemust - loodud filmide taset. Nende ametite hulka arvatakse enamasti režissöörid, produtsendid, kaasprodutsendid, stsenaaristid, dialoogi autorid, operaatorid, kunstnikud, kostüümikunstnikud, heliloojad, helirežissöörid, monteerijad, direktorid, toimetajad ja kirjandusliku alusteose autorid.

Filmivaldkonnas on sage ka ametite üheaegne täitmine, samad inimesed teevad professionaalse karjääri jooksul tööd ka erinevates filmiametites. Allpool olev graafik näitab peamistes loomeametites töötanud inimeste koguarvu Eesti filmiloo jooksul.

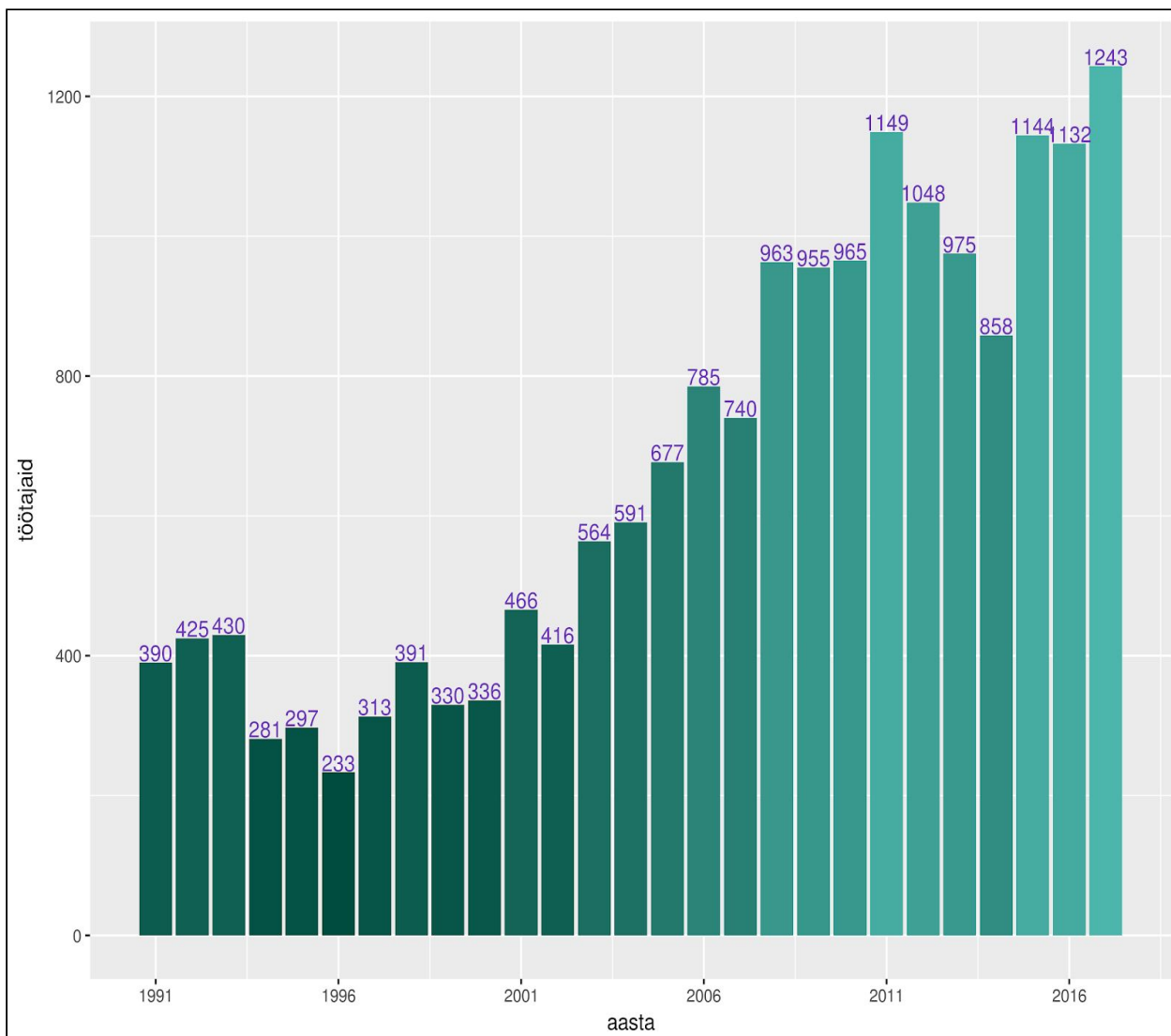
Peamistes loomeametites filmivaldkonnas töötanud inimeste arv 1912-2017

Loomemajanduse statistikas on oluliseks näitajaks valdkonnas aastate põhiselt ja aastate dünaamikas rakendust leidnud töötajate arv. Järgnevad andmed iseloomustavad filmivaldkonnas töötanud inimeste arvu nii kogu filmiloo (1912-2017) kui taasisesisesisvumisaja kohta alates 1991.aastast. Andmete koostamisel on lähtutud eeldusest, et filmitegija igasse ametigrupi arvamiseks on piisav selles ametis ühekordne töötamine.

Eesti taasiseseisvumise järel on aastatel 1991-2017 töötajate arv filmitööstuses järjepidevalt kasvanud, erandiks perioodid 1994-1996 ja 2012-2014.

Filmitöötajate arv taasiseseisvusaastatel 1991-2017

Andmed näitavad, et enim on filmitegijate hulgas operaatoreid, stsenaariste, režissööre, produtsente ja monteeriijaid. Filmitootmise spetsiifikast tingitult on mõlema ajaperioodi esikahekümmes samade erialade töötajad. Nagu eelpool öeldud on andmebaasis fikseeritud andmeid enam kui 180 filmiametis töötanute kohta.

Tabel. Filmiametites töötanute arv 1912-2017

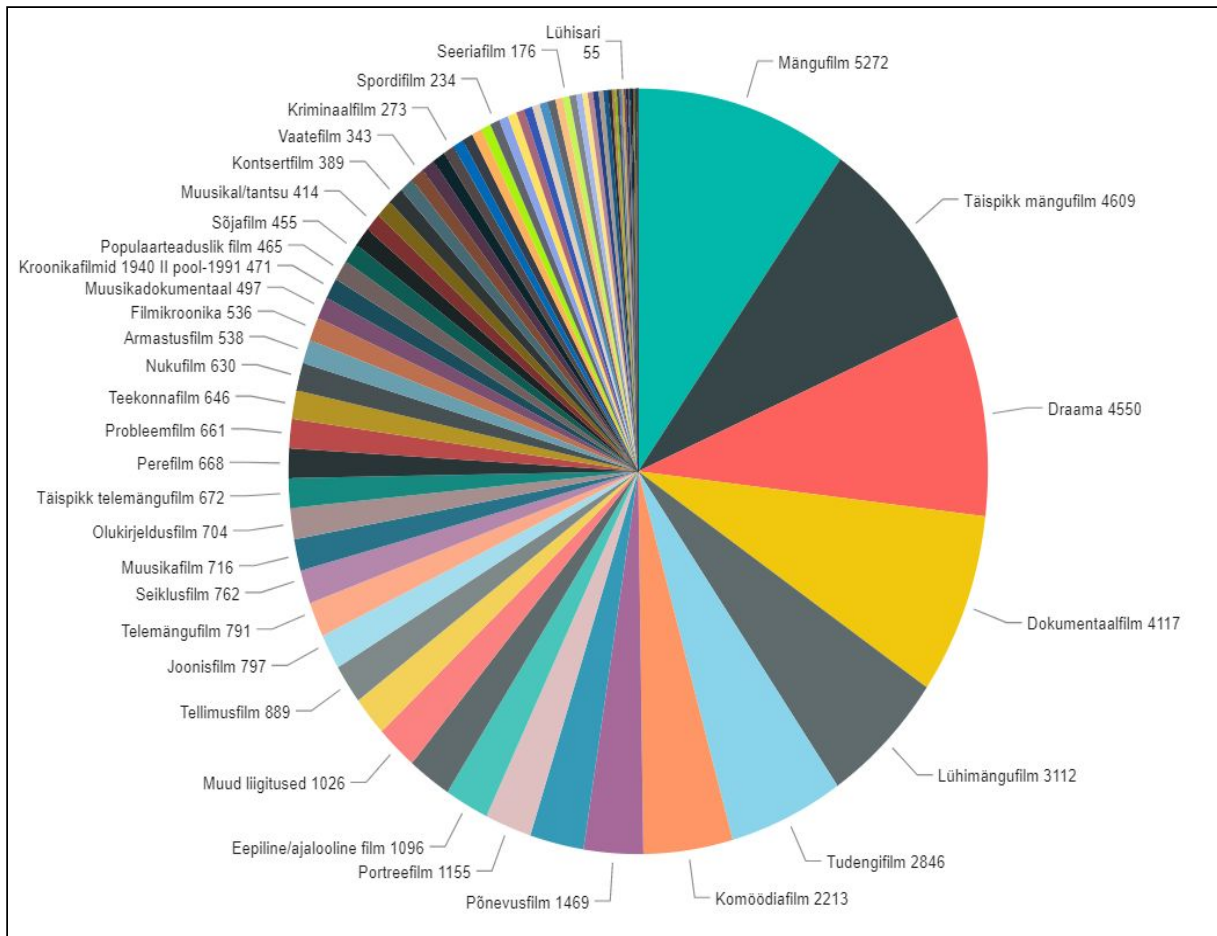
Tabel. Filmiametites töötanute arv 1991-2017

Amet	Töötajaid	Amet	Töötajaid
Operaator	1847	Operaator	1282
Stsenarist	1651	Režissöör	1060
Režissöör	1351	Stsenarist	1047

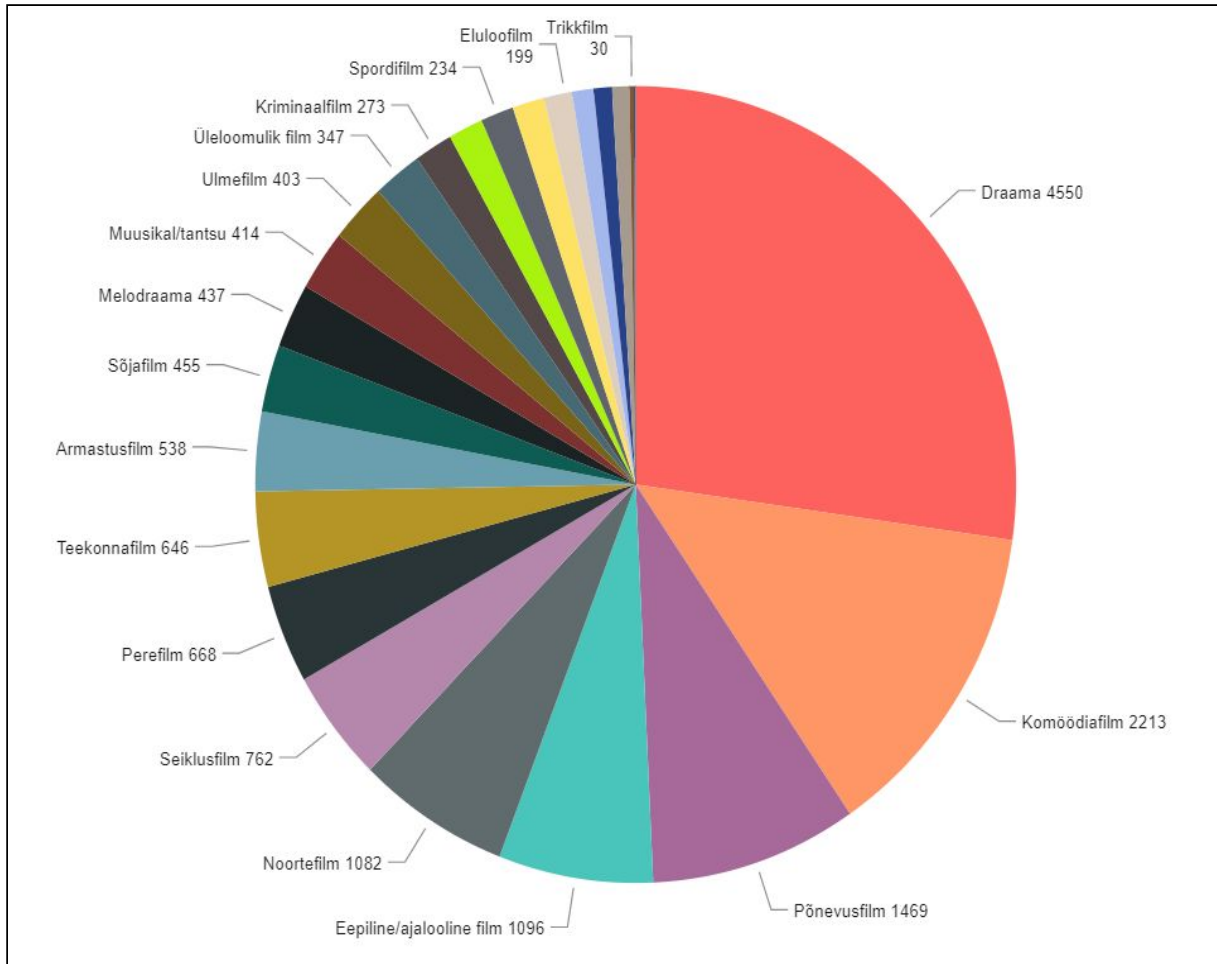
Konsultant	1145	Produtsent	947
Produtsent	961	Monteerija	755
Monteerija	853	Helirežissöör	476
Kunstnik	530	Helilooja	408
Helirežissöör	525	Konsultant	406
Valgustaja	512	Valgustaja	406
Operaatori assistent	508	Kunstnik	394
Helilooja	481	Tõlkija	348
Režissööri assistent	470	Operaatori assistent	325
Tõlkija	429	Kunstniku assistent	316
Kunstniku assistent	364	Grimeerija	278
Toimetaja	332	Režissööri assistent	275
Autojuht	315	Helioperaator	272
Grimeerija	315	Autojuht	266
Helioperaator	313	Fotograaf	245
Fotograaf	271	Kaasprodutsent	244
Kostüümikunstnik	249	Toimetaja	240

Enim rakendust leiavad filmitegijad mängufilmide tegemises (5272 töötajat läbi aegade), täispikkade mängufilmide (4609), draamade (4550) ja dokumentaalfilmide (4117) tootmises. Andmebaasis on seevastu vähe informatsiooni muu hulgas seriaalide (10) ja telereklaamide (5) tegijate kohta.

Filmitöötajate arv filmiliigiti aastatel 1912-2017

Mängufilmizhanrite seas on enim töötajaid rakendatud draama- (4550 töötajat läbi aja), komöödia- (2213) ja põnevusfilmides (1469)

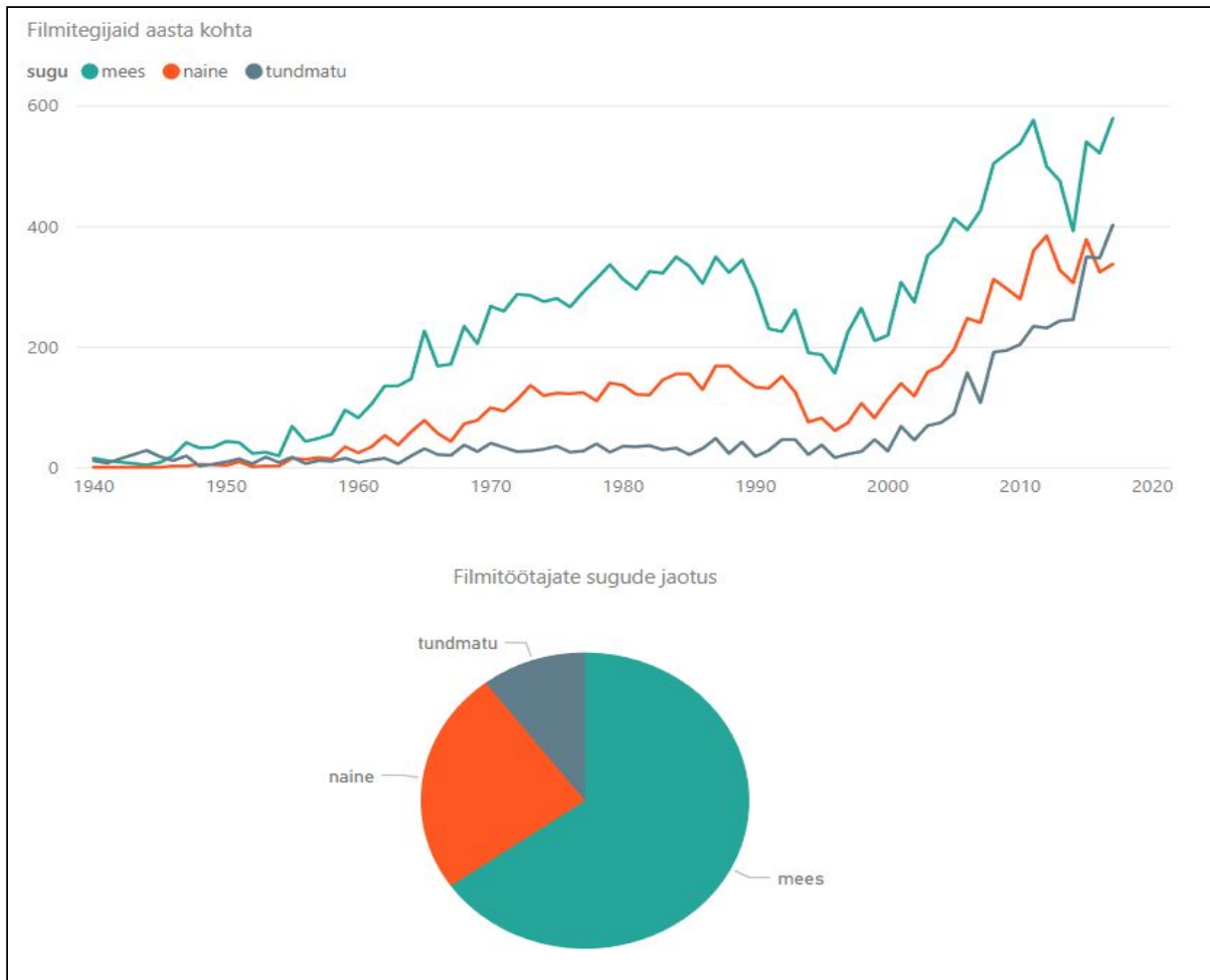
Filmitegijate sooline jaotus

Soolist jaotust uurides selgus, et filmitegijatest valdav enamus ehk 65% on mehed ning naised on filmitööstuses 24%. Tundmatute kategooria moodustavad põhiliselt võõrapäraseid nimesid, mida programm ei tuvastanud. Uuritud ajavahemikus (1940-2017) domineerivad mehed täielikult 3D-ga tegelevates valdkondades, näiteks 3D animaator, 3D eelvisualisatsioon, 3D elemendid, 3D eriefektid ning 3D graafika. Lisaks on mehed 100%-lises ülekaalus veel allveevõtete operaatori, drooni operaatori, laadija, multioperaatori ning õhuvõtete operaatori alal. Füüsilised ning riskantsed tööd tunduvad jäävat tihti meestele.

100%-liselt domineerivad naised vaid arhiivitoimetaja ning tegelaste mudelite looja alal, kuid naised esindavad ülekaalukalt ka faasi- ja ümberjoonistaja, negatiivimonteerija, arvutioperaatori, liikumisproovide operaatori ning kostümeerija eriala. Lisaks on märgata, et naised domineerivad erialades, kus läheb tarvis esteetilisi oskusi, sealhulgas töötavad nad grimeerijatena, juuksuritena ning ka värvijatena.

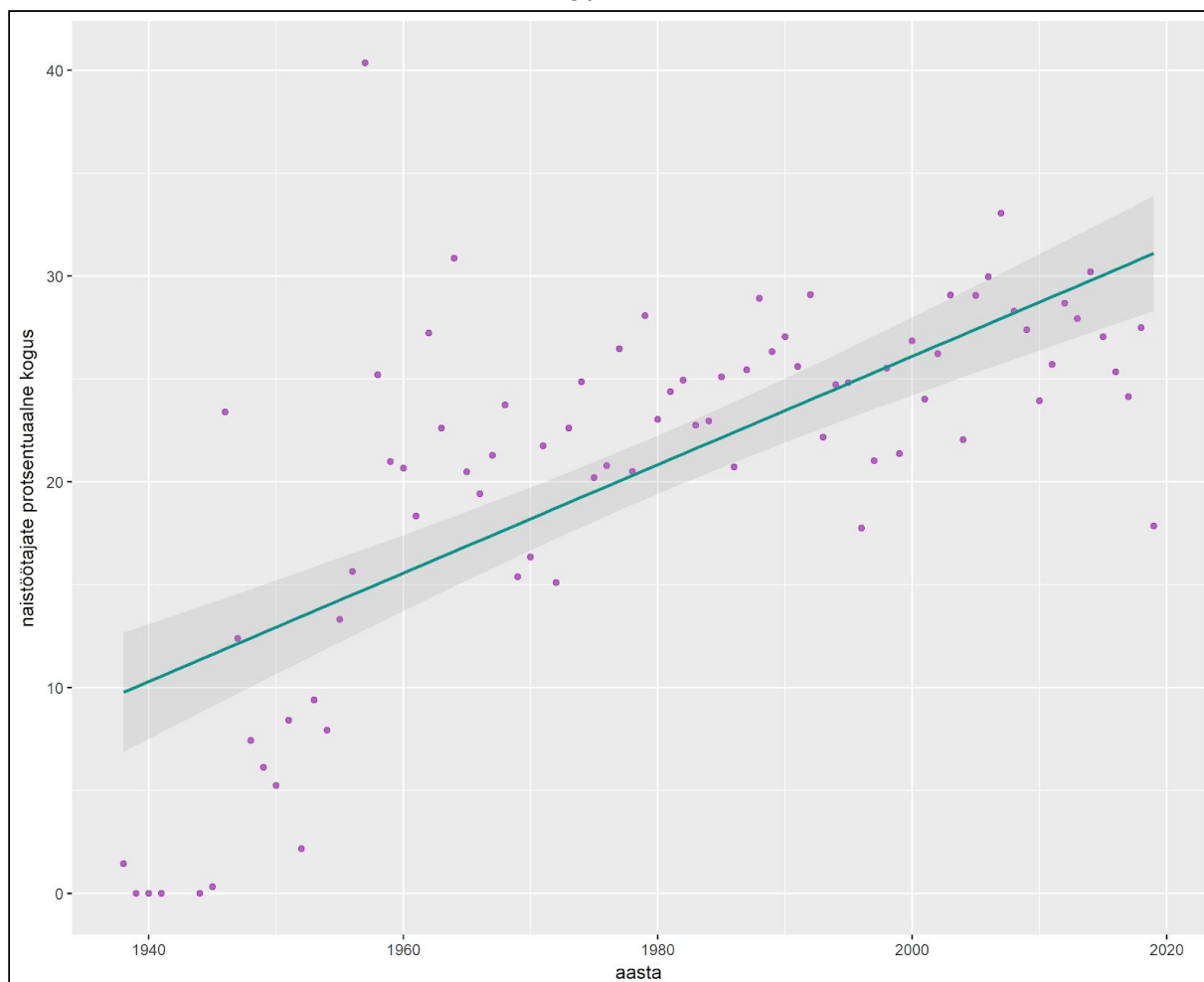
Üpris võrdselt on sooline jaotus välja kujunenud asedirektori, nukkude- ja dekoratsioonide valmistaja, järeltötluse produtsendi, administraatori, teise režissööri ning pilditöötaja ametikohtadel.

Filmitegijate sooline jaotus 1940 - 2017

Eraldi on välja toodud ka naistöötajate protsentuaalne kasv aastati. Graafiku jaoks on valitud ajavahemik 1940 aastast 2017 aastani, seega on naistöötajate kasvu ennustav joon veidi kallutatud. Arvutuse tulemus näitab, et naistöötajaid on filmitegijate hulgas iga aastaga keskmiselt 0,26% rohkem. Seega tuleb iga aastaga naisi filmitööstusesse veidike juurde.

Naisfilmitegijate protsentuaalne osakaal aastati (1940-2017)

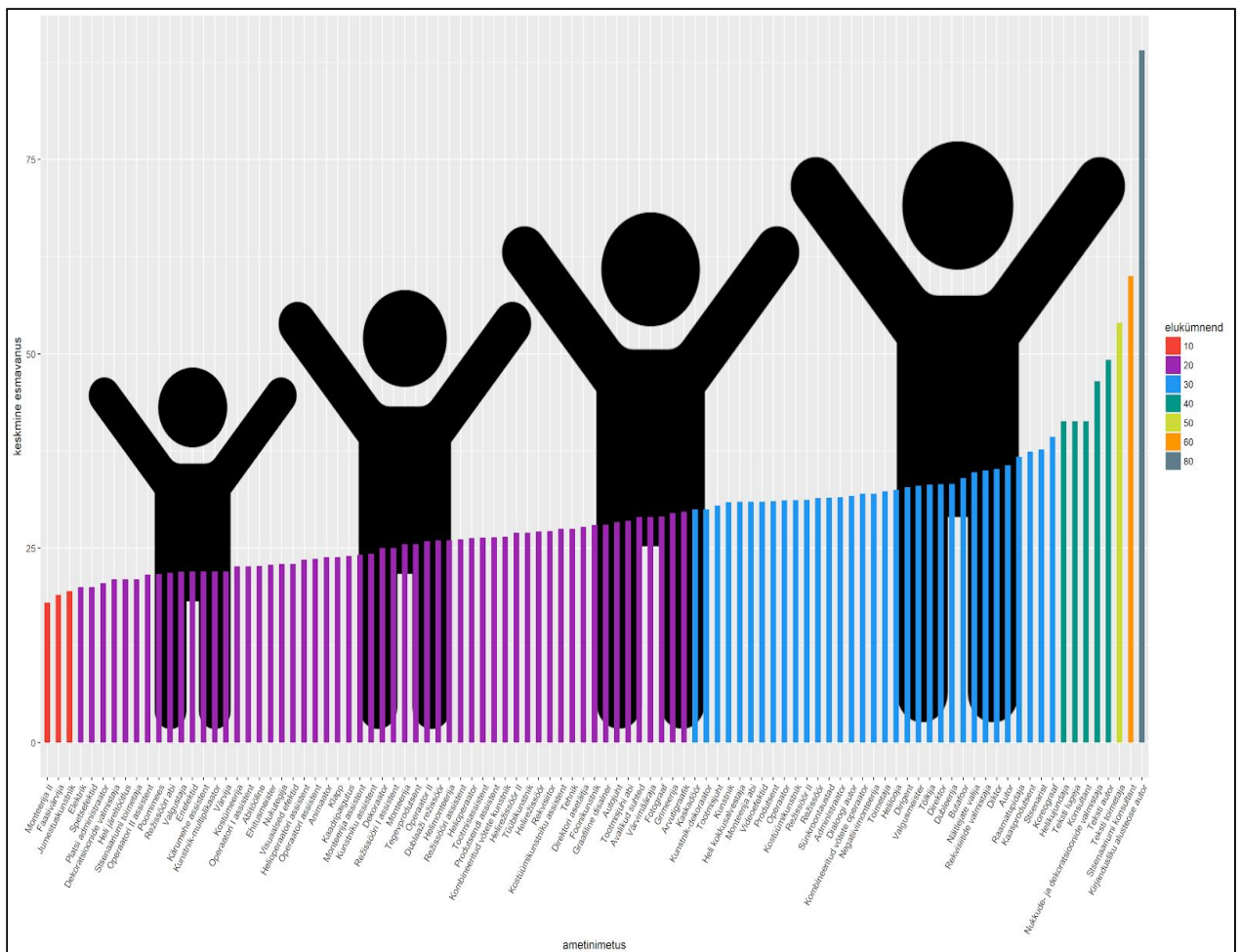
Filmitegijate vanus esimese filmi tegemise ajal

Oma esimese töö filmitootmisgrupis saavad kõige nooremana teine monteeriija, faasivärvija ning jumestuskunstnik, kes olid esimese filmi tootmise ajal keskmiselt 19-aastased. Vanimate filmitegijate sekka võib lugeda teksti toimetaja (keskmiselt 54-aastane) ning stsenaariumi konsultandi (keskmiselt 60-aastane). Filmide kirjandusliku alusteose autorite vanuse arvutust mõjutab romaani või novelli filmiks saamise, mis reeglina on märksa hilisem autori sünniaastast.

Peamiste loomevaldkondade esindajad teevad oma erialal esimese filmi valdavalt 30ndates eluaastates:

operaator - 31, stsenaarist - 37, režissöör - 31, produtsent - 31, monteeriija - 25, kunstnik - 30, helirežissöör - 27, helilooja - 32, toimetaja - 32, kaasprodutsent - 37, valgusmeister - 33, direktor - 33, autor - 35, dialoogi autor - 31.

Filmitegijate keskmine vanus esimese filmi tegemise ajal

Produktiivsemad filmitegijad

Taasiseseisvusaastail on toodetud hulganisti filme ning mõned filmitegijad on nende tootmises eriti aktiivselt osalenud. Heal filmitegijal on mitu ametit, seega võib juhtuda, et ühe filmi juures käib sama nimi eri rollides mitu korda läbi.

Kõik, kes 1991. aastast alates on filmide tootmise juures osalenud, on sageduste põhjal märgitud ära filmitegijate sõnapilve joonisel.

Eraldi on välja toodud esimesed kümme filmitegijat, kes on eriti aktiivselt filmide tootmises osalenud. Lisaks mõned näited nende kaasabil valminud filmidest.

Produktiivsemad filmitegijad 1991-2018

Nimi	Filmirollide arv	Ametid	Näited
Arvo Vilu	323	Operaator, valgustaja, režissöör	“Karu süda” 2001, “Täna mängime sõda” 2016
Erik Norkroos	243	Režissöör, produtsent, operaator, värvimääraja,	“Hingemaa” 2016, “Kihnu pulm” 2009

		monteerija, helioperaator, stsenaarist	
Peeter Ülevain	224	Operaator	“Savisaare protsess” 2016, “Stiilipidu” 2005
Horret Kuus	204	Helirežissöör, helikujundaja, dublaaži režissöör, helilooja	“Klassikokkutulek 2” 2018, “Minu näoga onu” 2017, “Sangarid” 2017, “Lotte ja kuukivi saladus” 2011
Jaan Tootsen	180	Režissöör, produtsent, stsenaarist, monteerija, poomimees, heliinsener, teksti lugeja	“Disko ja tuumasõda” 2009, “Velosoofid” 2013
Ivo Felt	150	Helirežissöör, produtsent	“Mandariinid” 2013, “Röövlirahnu Martin” 2005, “Nimed marmortahvlil” 2002, “Minu Leninid” 1997
Riho Västriku	136	Režissöör, produtsent, operaator, stsenaarist, monteerija, helioperaator, toimetaja, teksti lugeja, tootmisjuht	“Must alpinist” 2015, “Maastiku mustrid” 2014
Andrus Kilki	127	Operaator, autor	“Valge lossi legend” 2009, “Kodavere kihelkonna kiigepidu” 2007
Harmo Kallaste	122	Helirežissöör, helimonteerija, helikujundaja, dublaaži režissöör	“November” 2017, “Seenelkäik” 2012, “Kõrini” 2005
Tiina Andreas	120	Helirežissöör, helikujundaja, helimonteerija, dublaaži režissöör	“Õnn tuleb magades” 2016, “Rotilõks” 2011, “Punane elavhõbe” 2010, “Lepatriinude jõulud” 2001

Filmitegijad 1991-2017 (tähesuurus korreleerub tehtud filmide arvuga)

Lisaks on eraldi välja toodud produktiivsemad režissöörid ja operaatorid. Tabelites on samuti märgitud mõned nende kaasabil loodud populaarseimad taasiseseisvumisaegsed filmid, kus nad on olnud vastavas tootmisrollis.

Tabel. Produktiivsemad režissöörid aastatel 1991 - 2018

Nimi	Tehtud filme	Näited
Jaan Tootsen	58	“Velosoofid” 2013, “Uus maailm” 2011
Peeter Brambat	56	“Soomaa viis aastaaega” 2000, “Tšernobõl” 1996
Peeter Tooming	47	“Kitseküla” 1993

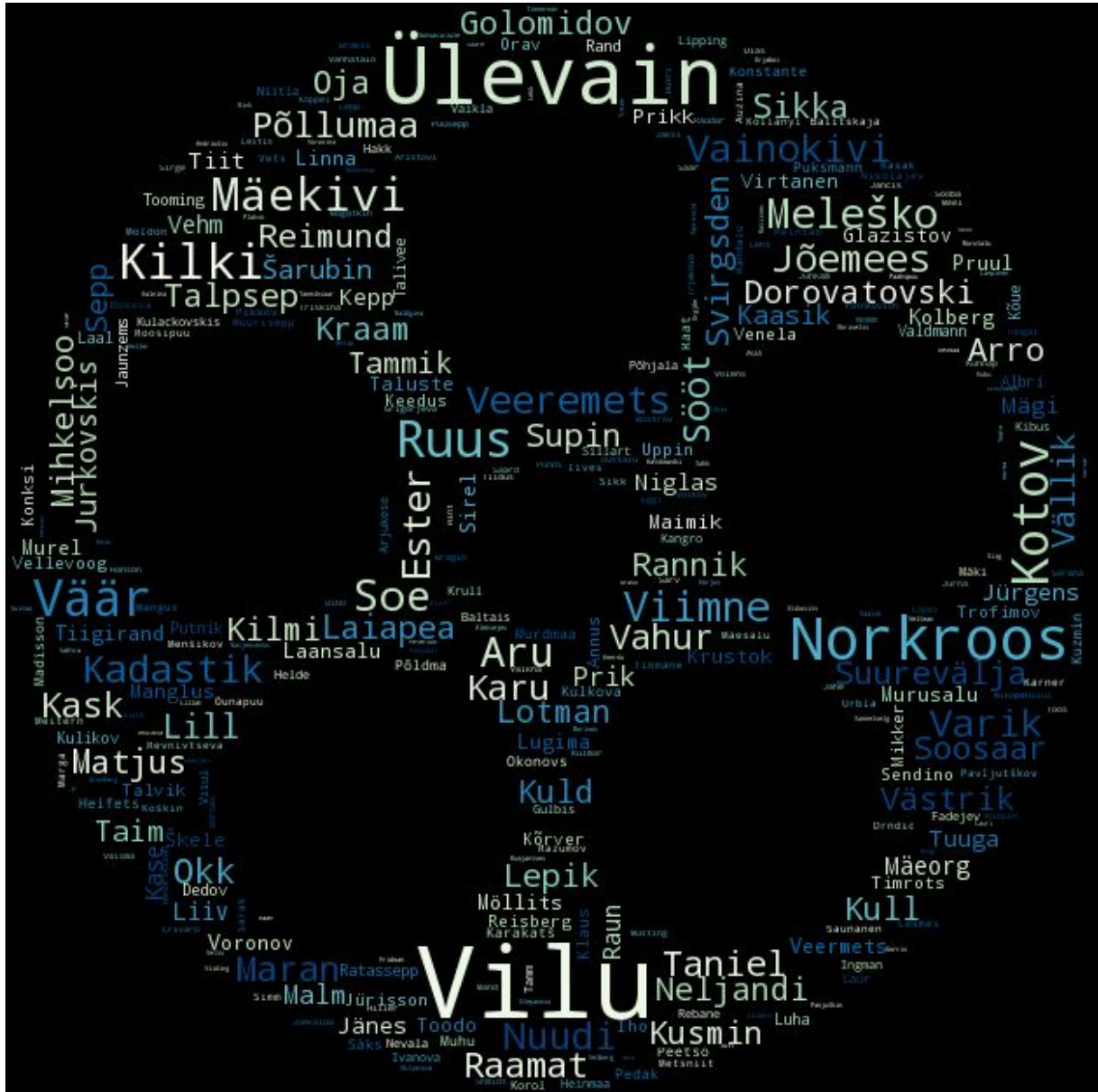
Peeter Simm	42	“Georg” 2007, “Kõrini!” 2005, “Ameerika mäed” 1994
Toivo Elme	36	“22. üldlaulupidu” 1994, “Laulutaadi lahkumine” 1993
Andres Maimik	34	“Minu näoga onu” 2017, “Jan Uuspõld läheb Tartusse” 2007
Toivo Kusmin	34	“Suur Tõll” 1996
Rein Raamat	31	“Kahe peaga Jaanus” 2009
Heikki Aasaru	30	“Riigiks saamine” 1993
Jaak Kilmi	29	“Sangarid” 2017, “Täitsa lõpp” 2011, “Sigade revolutsioon” 2004

Režissöörid (1991-2018)

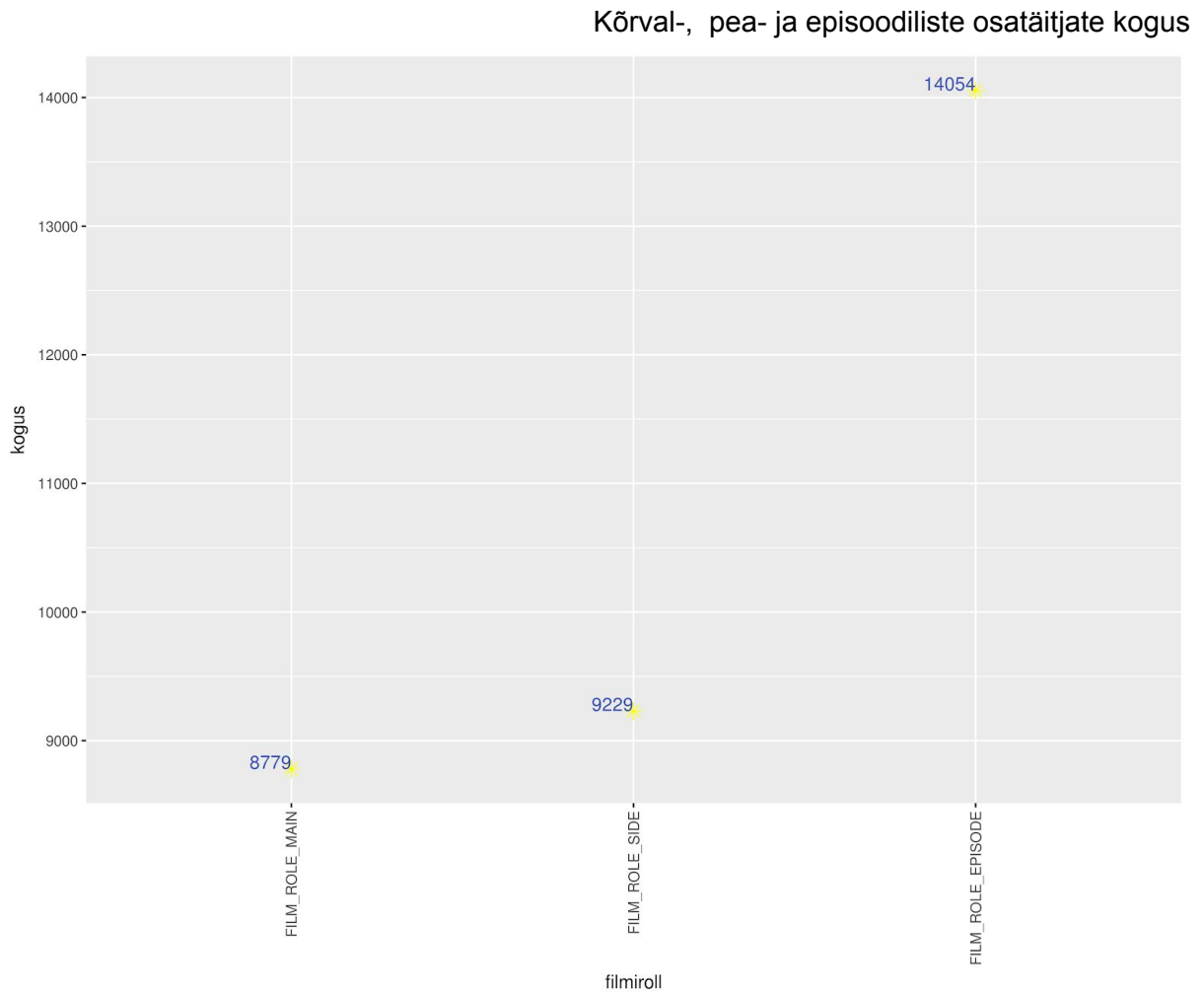
Produktiivsemad operaatorid aastatel 1991 - 2018

Nimi	Tehtud filme	Näited
Arvo Vilu	311	“Täna mängime sõda” 2016, “Kursi koolkond” 2005
Peeter Ülevain	222	“Savisaare protsess” 2016
Erik Norkroos	100	“Hingemaa” 2016, “Kihnu pulm” 2009
Rein Kotov	69	“Seltsimees laps” 2018, “1944” 2015, “Mandariinid” 2013
Edgar Väär	67	“Balti riikide iseseisvuse saavutamise teemalised intervjuud 1991” 1991
Andrus Kilki	64	“Valge lossi legend” 2009, “Kodavere kihelkonna kiigepidu” 2007
Mait Mäekivi	55	“Kormoranid ehk nahkpükse ei pesta” 2011, “Punane elavhõbe” 2010, “Stiilipidu” 2005
Ago Ruus	53	“Ameerika mäed” 1994, “Lammas all paremas nurgas” 1992
Mihkel Soe	49	“Minu näoga onu” 2017, “Klassikokkutulek” 2016, “Nullpunkt” 2014
Gennadi Meleško	47	“22. üldlaulupidu” 1994, “Referendum põhiseaduses” 1992

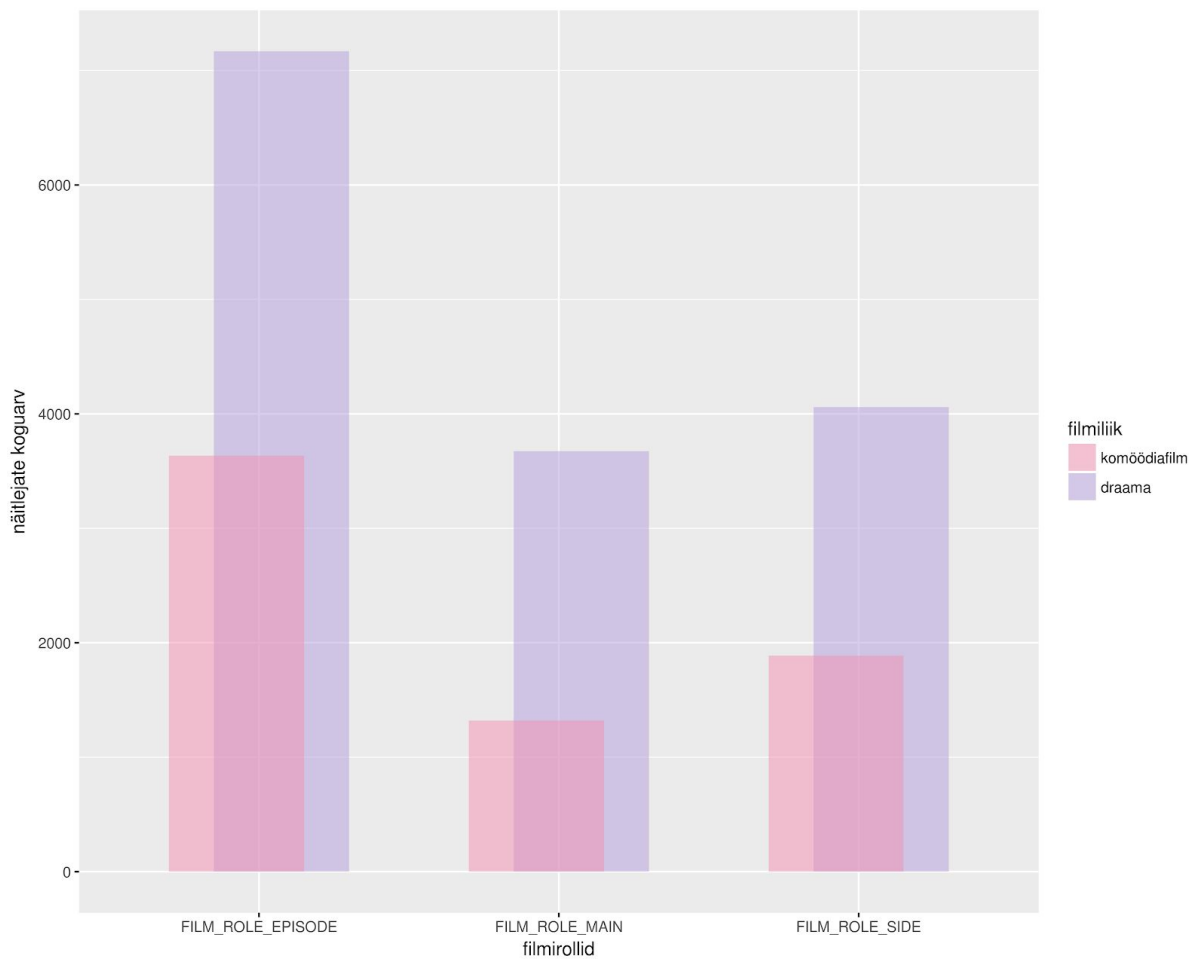
V Filminäitlejad

Eesti filmi andmebaas sisaldab üle 10 000 näitleja nime, kes on mänginud lavastuslikes filmides pea-, kõrval- ja episoodilistes rollides.

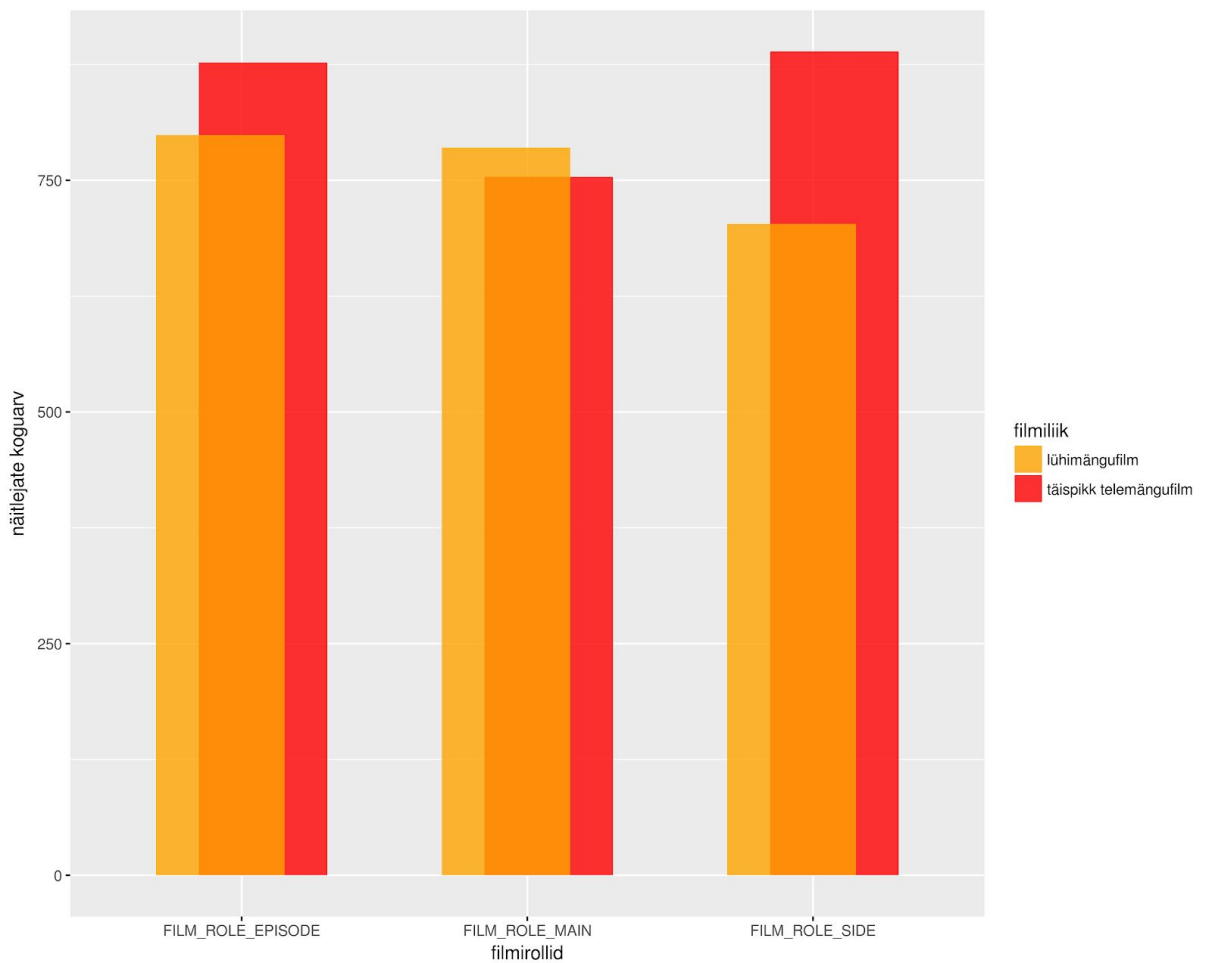
Nagu graafikult näha, on enim osatäitjaid episoodilistes rollides, järgnevad kõrvalosatäitjad ning peaosatäitjad.

Näitlejate koguarv erinevates filmirollides draama ja komöödiafilmi näol

Nagu graafikult näha, on draamafilmi näitlejate koguarv erinevates filmirollides peaaegu poole suurem, kui seda komöödiafilmides. Episoodilistes osades mängib kokku üle 7000 inimese, peaosades üle 3500 inimese ning kõrvalosades natukene üle 4000 inimese.

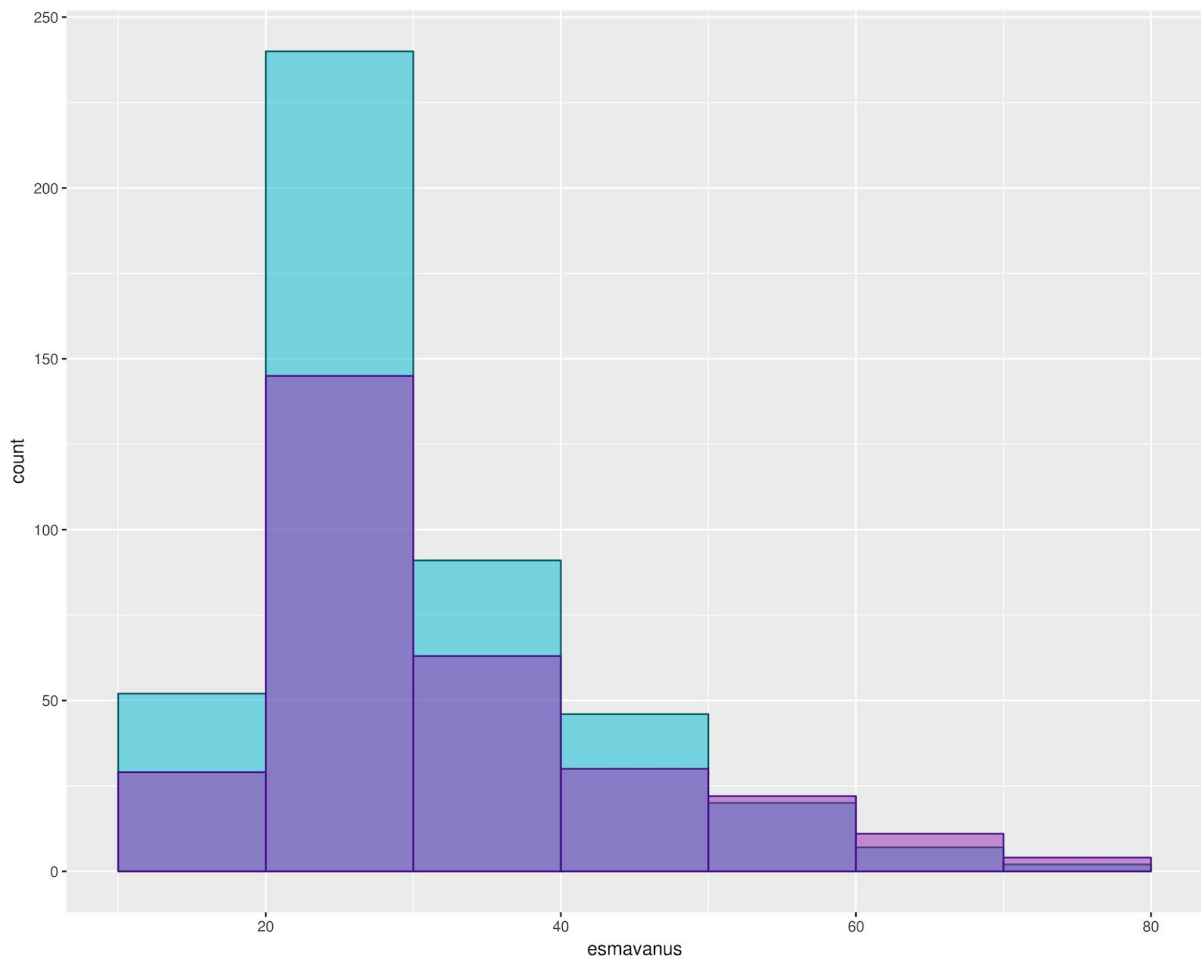
Näitlejate koguarv erinevates filmirollides lühimängufilmi ja täispika telemängufilmi näol

Jooniselt on näha, et episoodilistes osades ja kõrvalosades on täispikas telemängufilmis näitlejate koguarv enam-vähem sama, kuid peaosas mängib kokku 750 inimest.

Episoodilistes osades ja peaosades on lühimängufilmis kokku peaaegu sama palju näitlejaid, veidi üle 750ne. Kõrvalosades on aga näitlejaid alla 750ne.

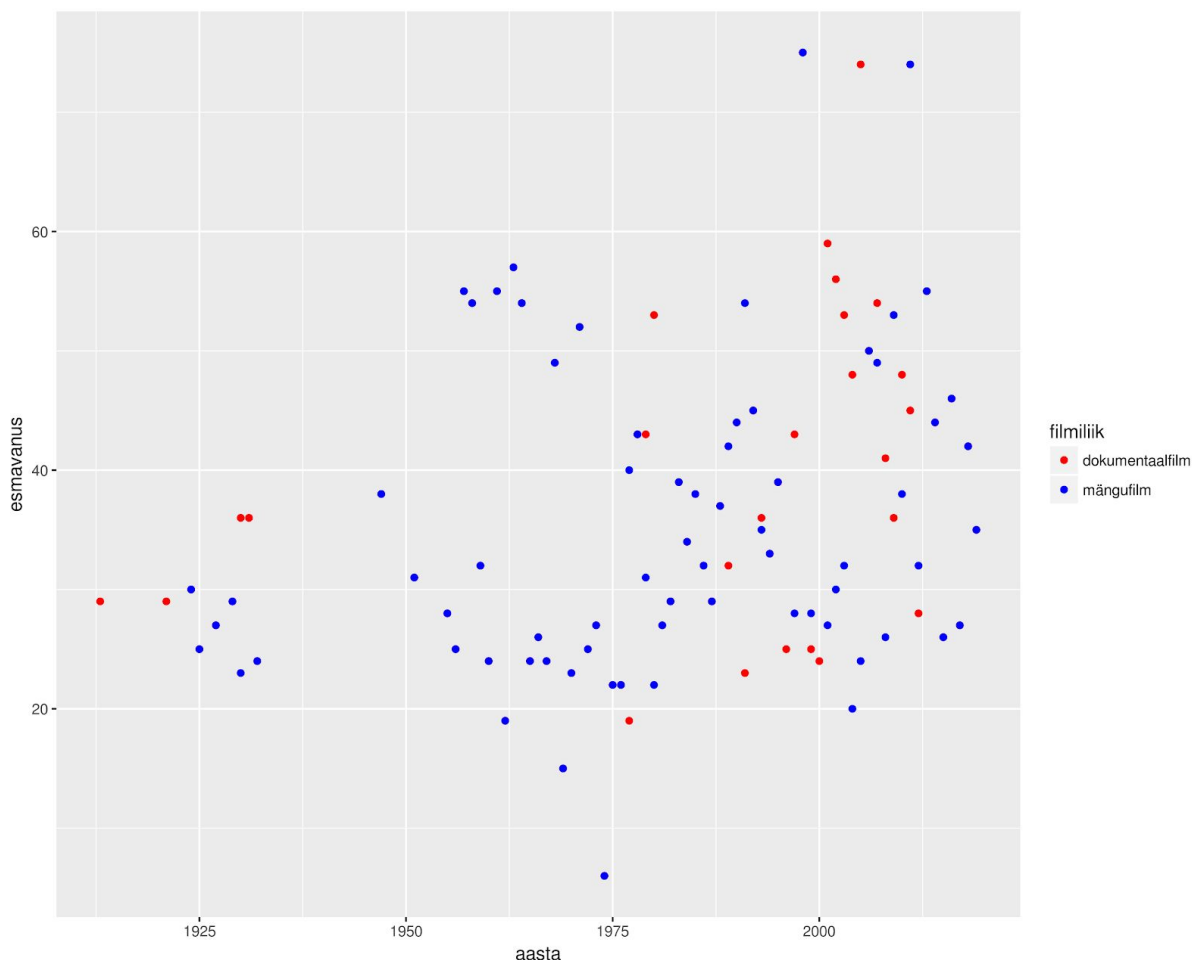
Peaosatäjite ja kõrvalosatäjite vanused nende esimestes filmides

Graafikul tähistab sinine värv peaosatäjiteid ja lilla kõrvalosatäjiteid. Peaaegu 250 peaosatäjite olid vanuses 20-30, kui nad esimest korda näitlesid. Kõrvalosatäjiteid oli veidi alla 150ne. 40-50-aastaselt mängis filmis peaosatäjiteid esmakordselt alla 50 inimese ning kõrvalosatäjiteid veidi üle 30 inimese. 60-aastaselt mängis kõrvalosa rollis alla 10 inimese.

Dokumentaalfilmi ja mängufilmi osatäitjate vanus

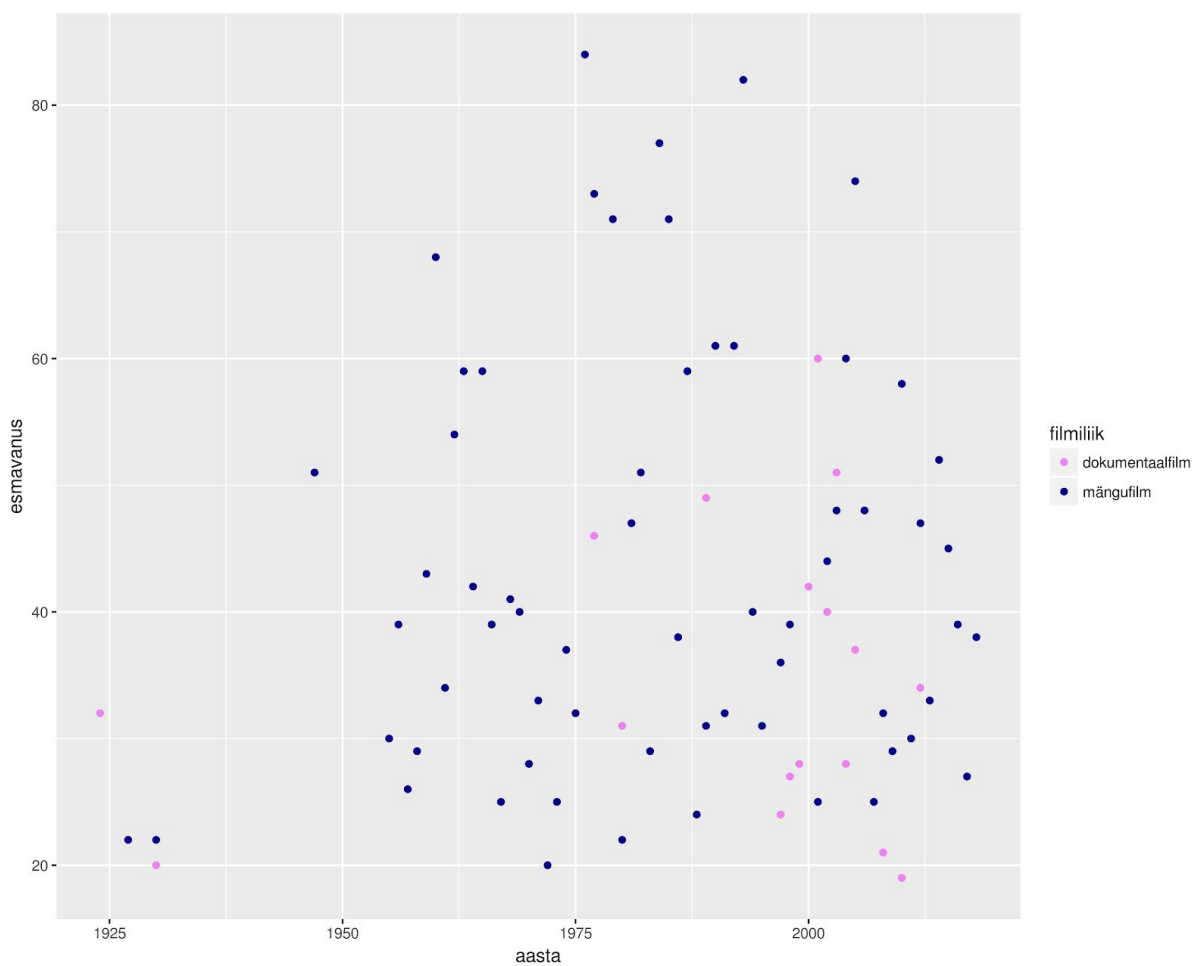
Peosatäitjate esmavanus mängu- ja dokumentaalfilmis

Sel joonisel on kujutatud, kui vanalt peosatäitjad esimest korda filmis näitlesid. Nagu jooniselt näha, siis on peosatäitjatega mängufilme rohkem, kui dokumentaalfilme. Mängufilmi peosatäitjate esmavanus ulatub peamiselt 20st kuni 60ni. On ainult kolm inimest, kes on olnud alla 20ne, kui esimest korda filmis mängisid. Samuti on kaks inimest, kes olid üle 60ne, kui esmakordselt näitlesid.

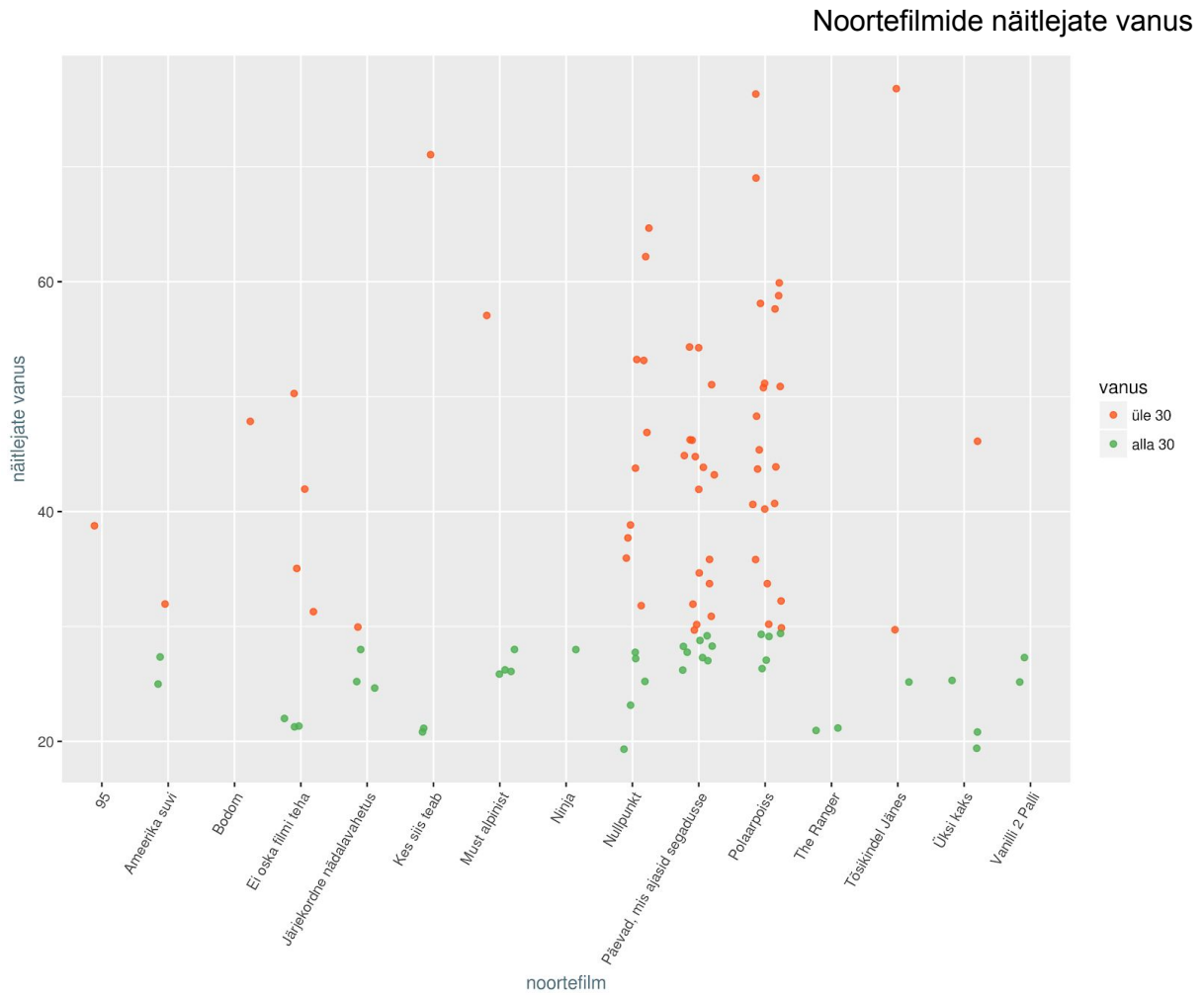
Dokumentaalfilmi peosatäitjate esmavanus küündib samuti 20st kuni 60ni. Kuid dokumentaalfilmi peosatäitjate hulgas on ainult üks inimene, kes on olnud alla 20ne ning üle 60ne, kui esimest korda filmis mängis.

Kõrvalosatäitjate esmavanus mängu- ja dokumentaalfilmis

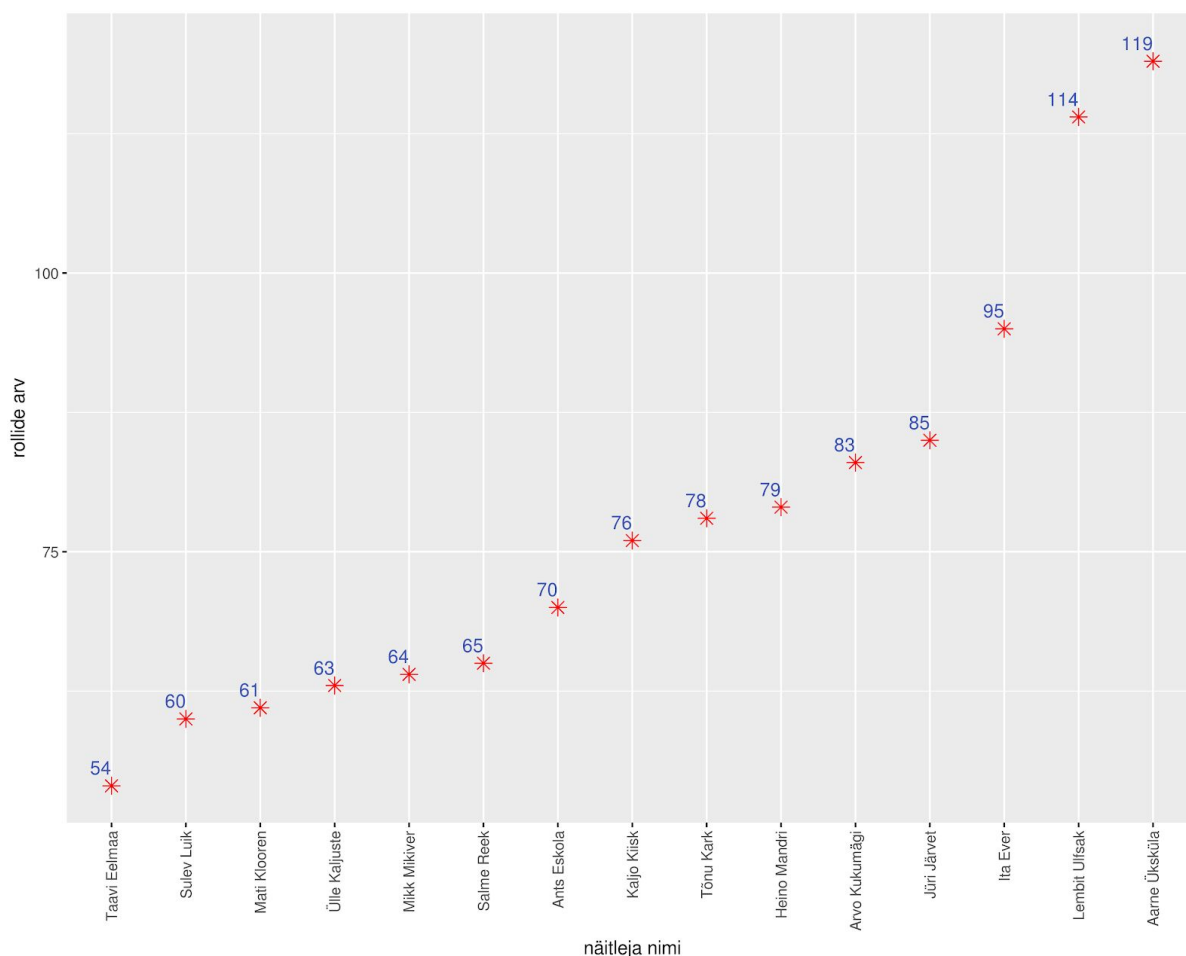
Sel graafikul on kujutatud dokumentaalfilmi ja mängufilmi kõrvalosatäitjate esmavanust. Jooniselt on näha, et kõrvalosatäitjatega dokumentaalfilme on palju vähem kui mängufilme. Dokumentaalfilmi kõrvalosalejate esmavanus ulatub 19st kuni 60ni. Mängufilmi näitlejate vanus küündib 20-aastast kuni 83-aastani.

Noortefilmide näitlejate vanus

Graafikul on kujutatud erinevate noortefilmide näitlejate vanus. Nagu näha, on osalejad olnud põhiliselt vanuses 20-30.

Enim rolle mänginud näitlejad

Graafikul on kujutatud 15 enim mänginud näitlejat.

VI Filmifestivalid

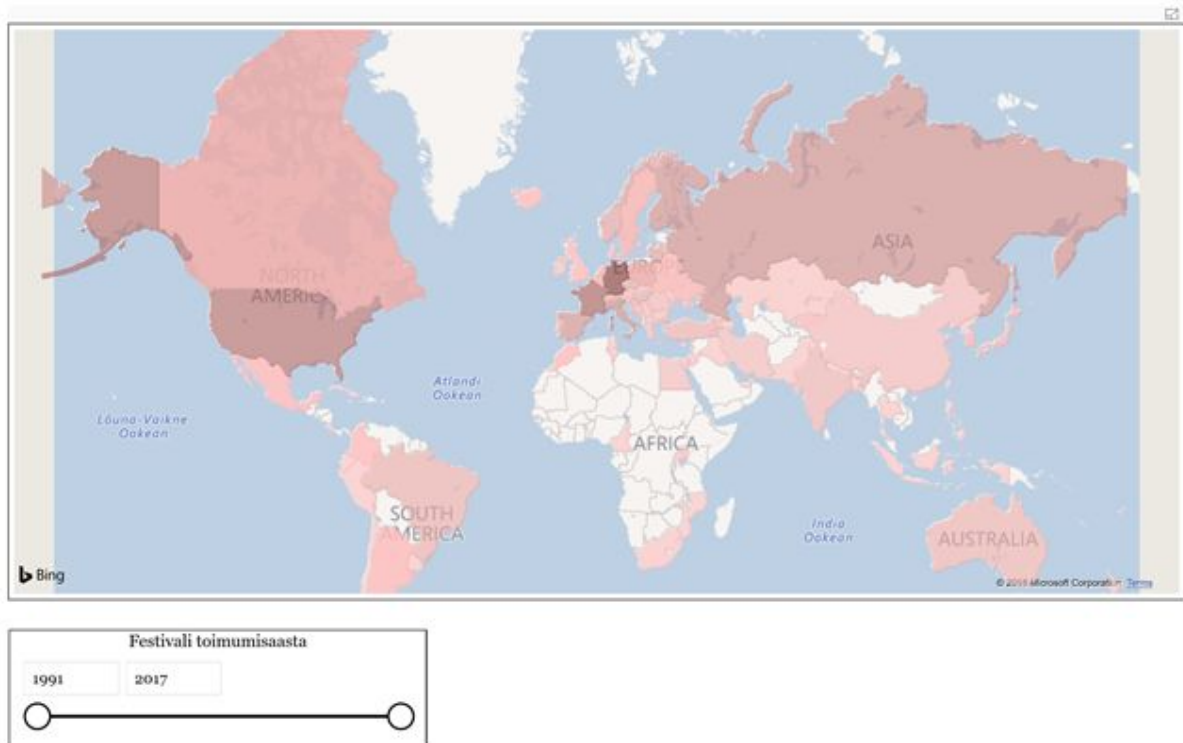
Üldandmed

Eesti filmid on osalenud paljudel filmifestivalidel kõikidel kontinentidel. 1. jaanuar 2018 seisuga oli andmebaasis 1747 festivali. Kuna filmifestivalid muutusid populaarseks 1991. aastal, on uurimisvahemikuks võetud 1991–2017, vähestel 1991–2018. Nendel aastatel on Eesti filmid osalenud välismaa filmifestivalidel 13 279 korda (eraldi on loetud iga film festivalil). Kõige rohkem on osaletud Saksamaa filmifestivalidel ehk 1263 korda, Prantsusmaal 922, Ameerika Ühendriikides 812 ja Venemaal 523. Huvitav on ka see, et Eesti filmid on 24 korral osalenud Kuninganna Maudi maal, mis asub Antarktises.

Interaktiivne maailmakaart, kus saab valida ka meelepärase ajavahemiku, on saadaval veebileheküljel:

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiNDIiYTQ5ODQtODhkZS00ZTdmLTliYjMtMTMyODdmOGZmZmJliiwidCI6ImVkMDE1NmY4LTFiOWUtNDE2ZC1hYWZlLWY2ZTIxYzAzNmMxMSJ9>

Eesti filmid välismaa filmifestivalidel aastatel 1991–2017

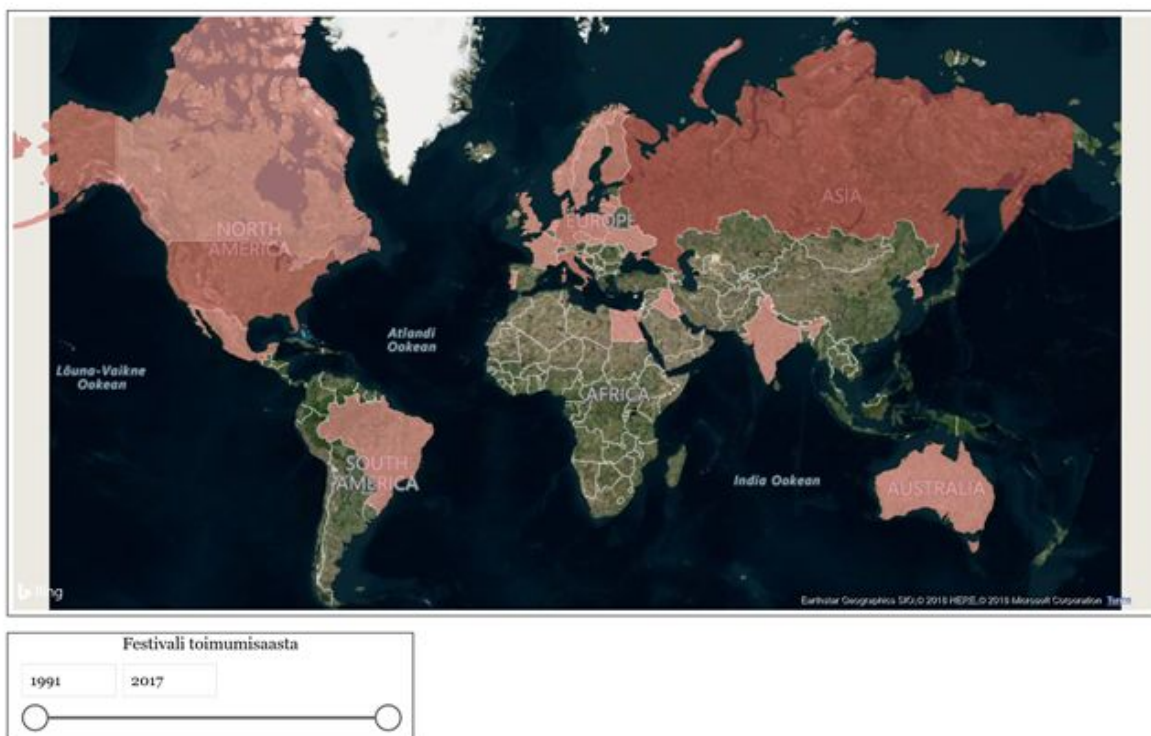

Nomineeritud filmid

Kõikidest nendest 13 279 korrast on Eesti filmid saanud nominatsiooni 123 korral. Kõige rohkem on Eesti filme nomineeritud Venemaal (18 korda), Ameerika Ühendriikides (12 korda) ja Itaalias (8 korda). Interaktiivne maailmakaart, kus saab valida ka meelepärase ajavahemiku, on saadaval veebileheküljel:

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiZDNiMmE3ZjAtYjY5OC00YWJmLWJkODctN2VhYjkwMjJiMjU0liiwidCI6ImVkMDE1NmY4LTFiOWUtNDE2ZC1hYWZlLWY2ZTIxYzAzNmMxMSJ9>

Eesti filmide nominatsioonid välismaa filmifestivalidel aastatel 1991–2017

Auhinna või preemia saanud filmid

Eesti Filmi Andmebaasis on festivalidelt saadud tunnustused jagatud kaheks: preemiad ja auhinnad. Eesti filme on välismaa filmifestivalidel kokku tunnustatud 1655 korral, neist 1340 korral on need pälvinud auhinna ja 315 korral preemia.

Kõige rohkem on Eesti filmid saanud auhindu Venemaa festivalidelt, kokku 114 auhinda, seejärel Norra ja Saksamaa filmifestivalidelt (vastavalt 83 ja 81 auhinda).

Interaktiivne maailmakaart, kus saab valida ka meelepärase ajavahemiku, on saadaval veebileheküljel:

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiOGY1ZWYxNzctZWQ1NS00Y2ZmLTllYTktMTAzYzNlZW1NTkklwidC16ImVkmDE1NmY4LTFiOWUtNDE2ZC1hYWZlLWY2ZTIxYzAzNzMxMSJ9>

Eesti filmide auhinnad välismaa filmifestivalidel aastatel 1991–2018

Eesti filmide preemiad välismaa filmifestivalidel aastatel 1992–2017

Festivali toimumisaasta

1992 2017

VII Filmide märksõnastik

Kõik andmebaasi filmiteosed märksõnastatakse. 1.01.2018 seisuga oli andmebaasis üle 68 000 märksõna. Märksõnad on jaotatud 15 liigiks ja need omakorda gruppideks, et hõlbustada märksõnaotsingut. Märksõnade grupid on:

- Sisumärksõnad
- Üksikasjad
- Filmivaldkonna märksõnad
- Filmi tonaalsus
- Teemad (kroonika/dokfilm)
- Teemad (mängufilm)
- Ainevaldkond (UDK)
- Sündmused
- Kohanimed
- Ehitised ja objektid
- Isikud (keda näidatakse)
- Isikud (kes räägivad)
- Isikud (kellest räägitakse)
- Asutused ja institutsioonid
- Piiridaatumid
- Mängufilmide välisvõtete kohad
- Mängufilmide sisevõtete kohad
- Kolleksioonid
- Filmifondi nimi

Mängufilmide sisumärksõnade sõnapilved

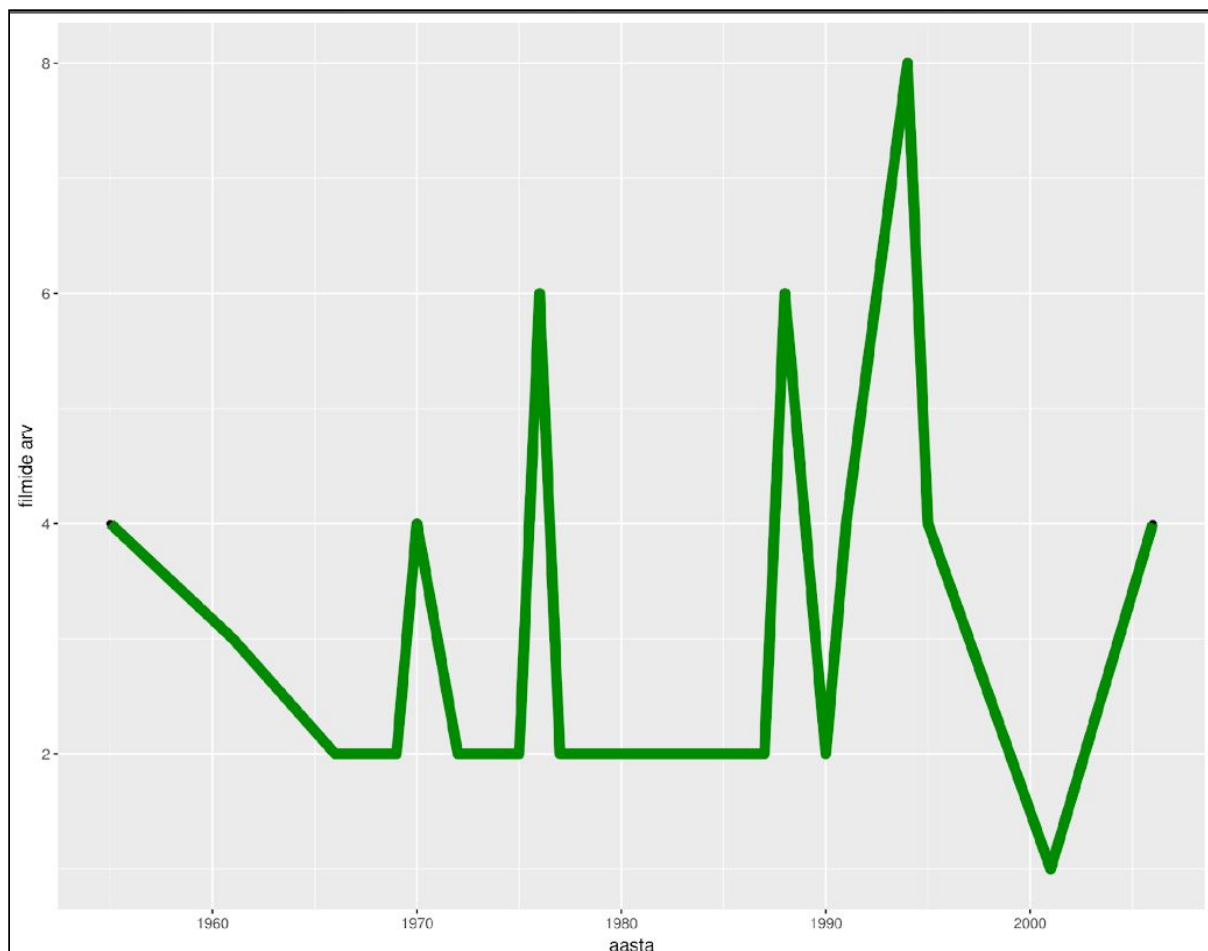
Märksõnade detailsem analüüs ei kuulu küll antud statistikavihiku raamidesse, küll aga võimaldavad Eestis toodetud täispikkade mängufilmide sisumärksõnade “sõnapilved” võrrelda nende filmide “semantiliste väljade”, sisulise ja tähendusliku ruumi ja sisufookuste muutumist kümnendite kaupa.

1950-1960

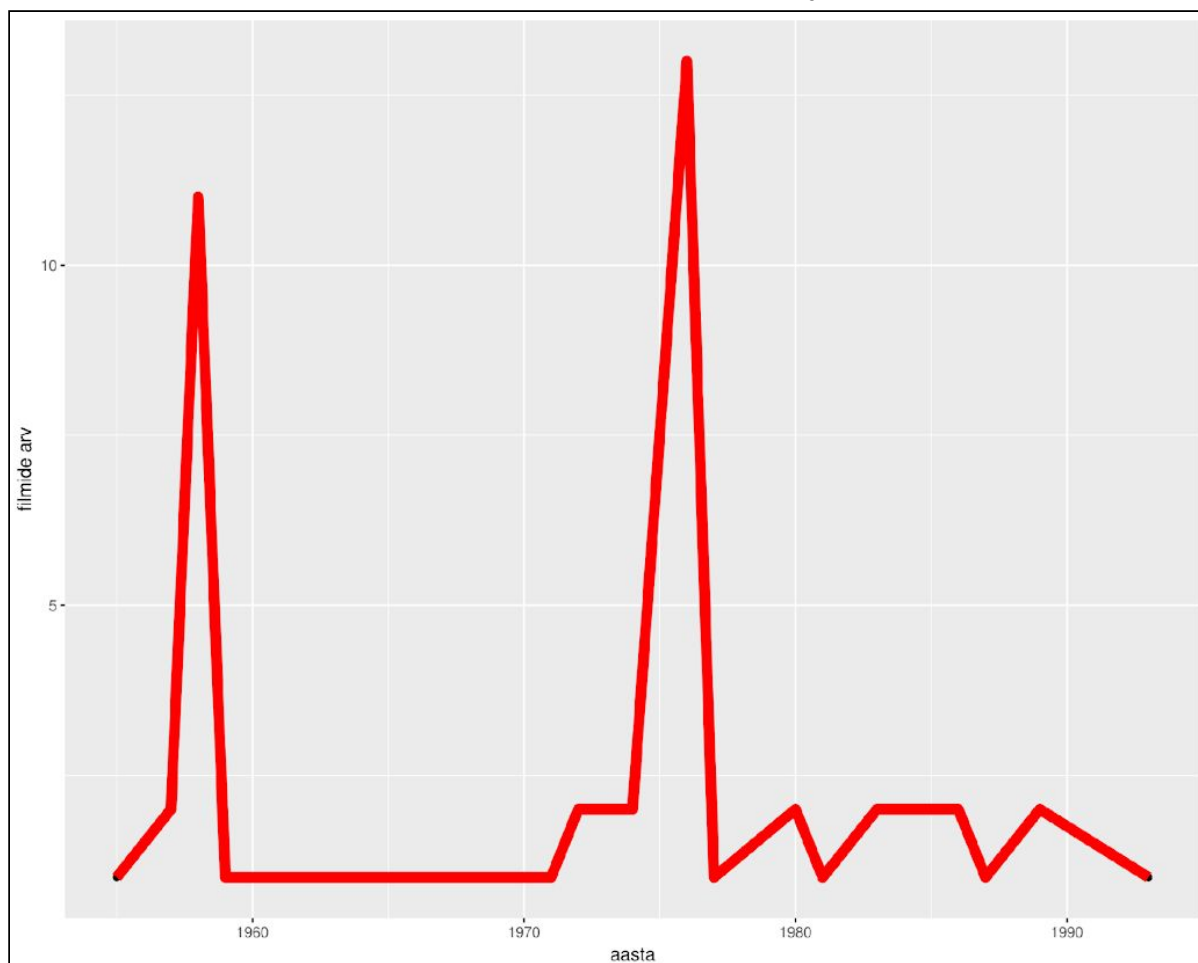
Kaljo Kiisk filminäitleja ja filmirežissöörina

Kaljo Kiisa filmirollide arv

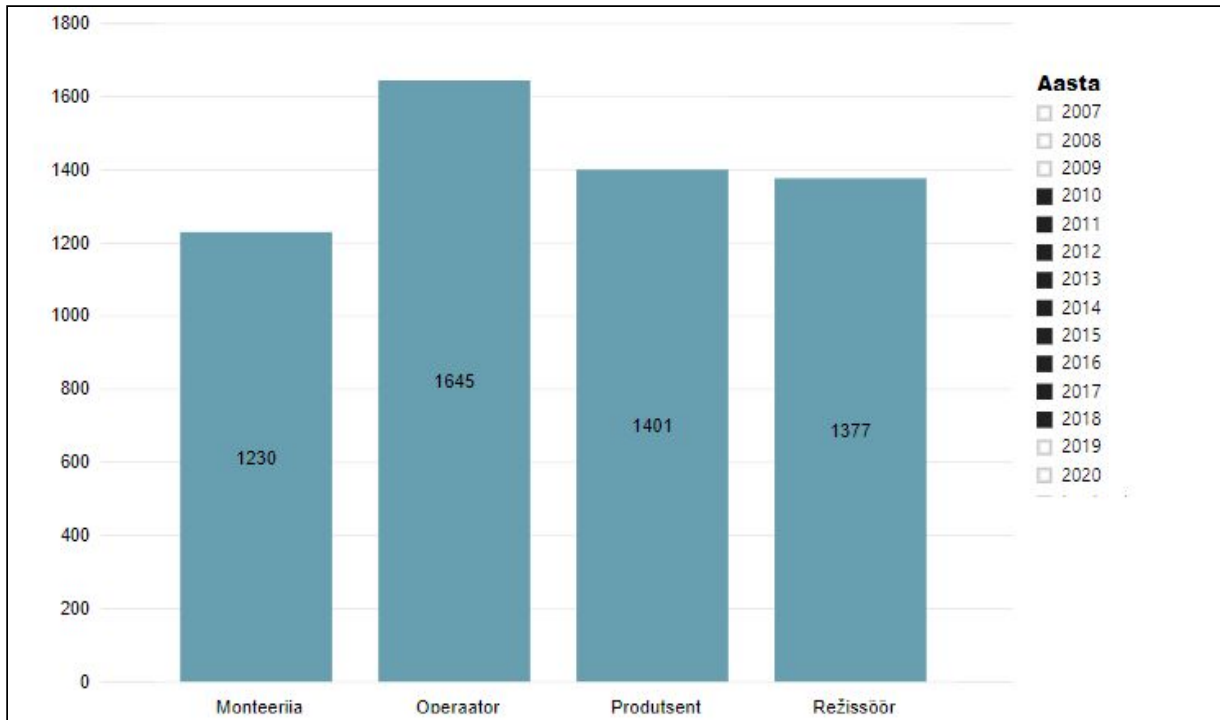
Sellelt graafikult on näha filmide arv ja nende ilmumisaasta, kus on näidelnud Kaljo Kiisk. Kaljo Kiisk oli nii režissöör kui ka näitleja. Koos Kulno Süvalepaga lavastas ta Lutsu „Kevade” (1954), mängides ise nupukat, erksa mõtlemise ja rahutu vaimuga Joosep Tootsi. Ometi sai too lavastus kuulsaks eelkõige Jaanus Orgulase–Ervin Abeli hullava „Kevadena”, millel kõikidest samanimelistest lavatükkidest oli pikim eluiga. 1955. aastast oli Kiisk teatrist läinud ja alustanud uut elu filmimaailmas. „Tallinnfilmi“ režissöörina töötas ta 35 aastat. 1983–2002 tegi Kaljo Kiisk külalishäitlejana kaasa 8 Draamateatri ja Vanalinnastudio näidendis.

Kaljo Kiisa filmide arv režissöörina

Sellel tabelil on välja toodud filmide arv ja aasta, kus Kaljo Kiisk on juba režissööri rollis. Juba esimestes töodes „Jahid merel” (1955) ja „Juunikuu päevad” (1957) oli tõlgi ja teise režissöörina ametit õppinud Kiisal oma osakaal; populaarseks saanud „Vallatud kurvid” (1959) võeti vastu juba peaaegu täiesti Kaljo Kiisa filmina, kuigi ametlikult oli ta ikka veel teine režissöör. Ja siis need Kiisa filmid tulidki: „Jääminek” (1962), „Jäljed” (1963), „Me olime kaheksateistkümneaastased” (1965), „Keskpäevane praam” (1967), „Hullumeelsus” (1968), „Tuuline rand”(1971), „Surma hinda küsi surnutelt” (1977), „Metskannikesed” (1980), „Nipernaadi” (1983), „Saja aasta pärast mais” (1986), „Regina” (1989), „Sufloor” (1993) jt. Tema filmid, neid on kokku 17, käsitlevad valdavalt murrangulisi sündmusi eesti rahva elus, ja Kiisk püüdis, nii palju kui lubas tsensuur, neid sündmusi näha mitte ainult must-valgelt.

Monteerijate, operaatorite, produtsentide ja režissööride koguarv aastate kaupa

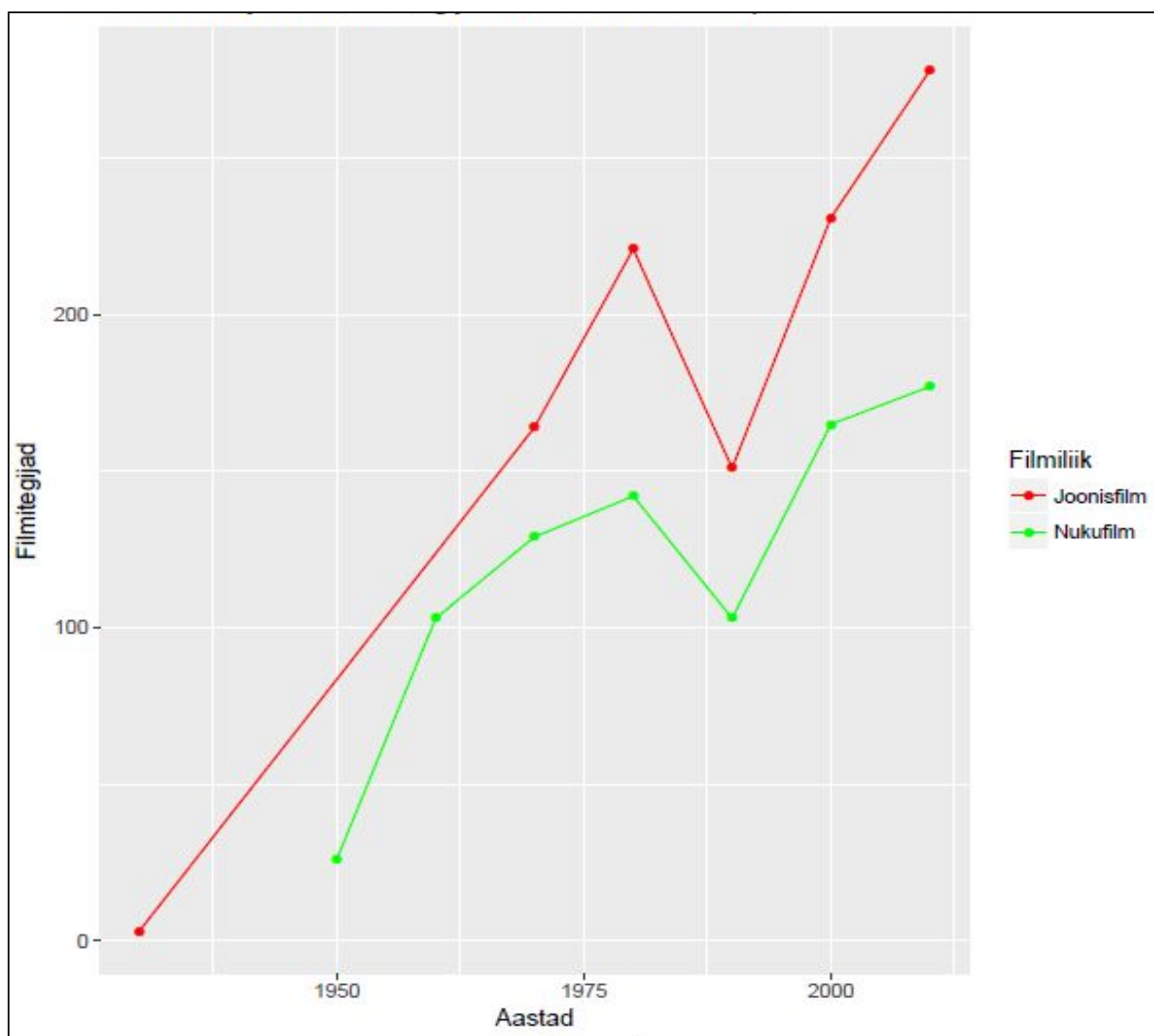

Graafikult loeme, et aastatel 2010-2018 on kokku 1645 operaatorit, 1401 produtsenti, 1377 režissööri ja 1230 monteerijat.

Veebilink:

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiMWYxOTdiYzctYmIxMS00YmQwLTliZjMtZWUyZjFhMTE1YzJkIiwidCI6ImVhMDE1NmY4LTFlOWUtNDE2ZC1hYWZILWY2ZTIxYzAzNmMxMSJ9>

Joonisfilmi ja nukufilmi tegijad aastakümnete kaupa

Animafilmiide arv 1950-2019 kümnendite kaupa

	1950-1959	1960-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2019	Kokku	%
Joonisfilm	0	0	28	36	33	43	53	193	45%
Nukufilm	2	27	38	43	29	42	39	220	51%
Muu	0	0	1	1	1	4	8	15	4%
Anima kokku	2	27	67	80	63	89	100	428	100%

Eesti esimene animafilm - joonisfilm "Kutsu jätku seiklusi" tehti 1931. aastal, siis jäi animatootmises vahele 27 aastat, kuni Elbert Tuganov tegi 1958. aastal nukufilmi "Peetrikese unenägu". Sealt algabki Eesti anima kuulsusrikas ja auhindaderohke ajalugu. Andmevihiku avaldamise hetkeks on teadaolevate animafilmiide koguarv 429, neist töös oli 2018. alguses 42 animafilmi.

IX Eesti mängufilmide välisvõtete kohad

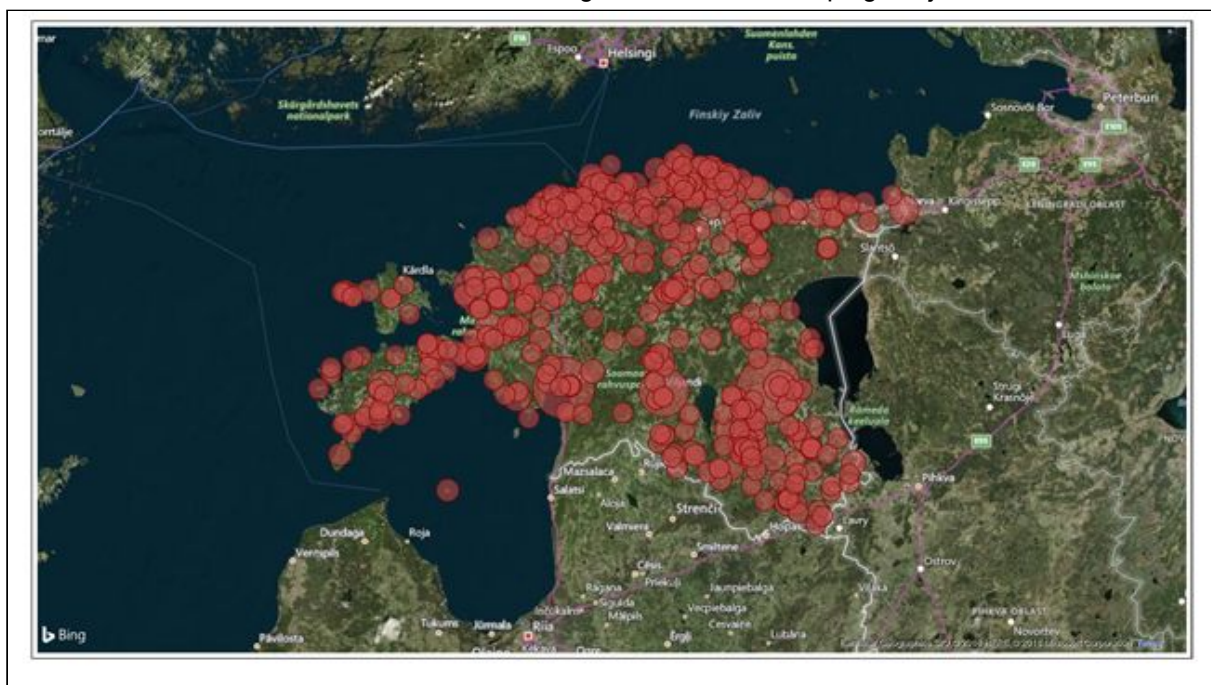
Eesti Filmi Andmebaasis on mängufilmide juures märgitud ka välisvõtete kohad ehk kohad Eestis, mida võib filmides näha. Praegu leitavad andmed ja filmid on ajavahemikus 1912–2017. Kõige rohkem on mängufilme tehtud Tartus, Viljandis ja Pärnus, vastavalt 22, 25 ja 16.

Andmestikust on välja jäetud Tallinn, kuna selle kohta on väga palju andmeid, millest võiks kunagi eraldi graafiku teha.

Interaktiivne Eesti kaart, kus saab ringi peale liikudes näha nii filmide arvu kui ka nende nimesid, on saadaval veebileheküljel:

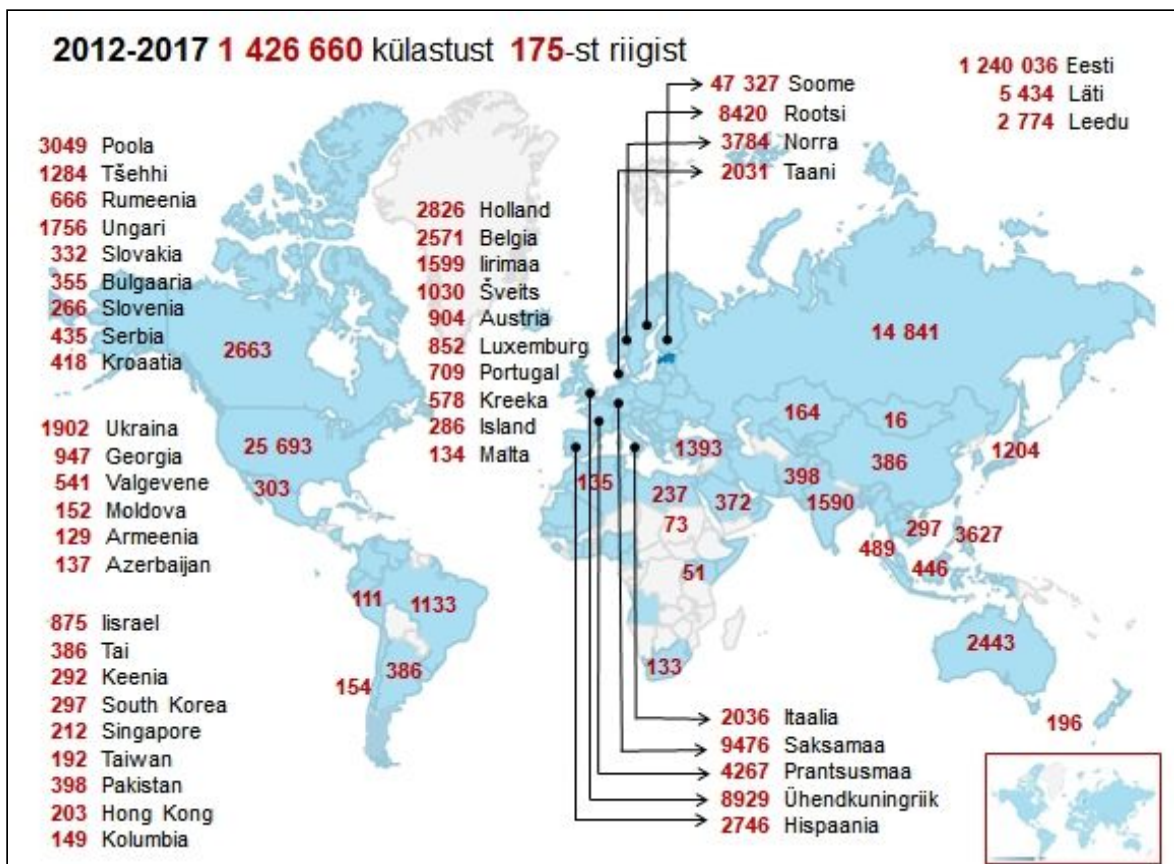
<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrjoiMzQ2MmEwNWEtMjcyNi00MGUxLTgwMmMtNDg3ODhINWQ0NjM4IiwidCI6ImVkMDE1NmY4LTFiOWUtNDE2ZC1hYWZILWY2ZTIxYzAzNmMxMSJ9>

Eesti mängufilmide välisvõtete paigad ajavahemikul 1912–2017

X Andmebaasi kasutamistatistika

Andmebaasi veebikülastusi riikide järgi 2012 - 2017

Eesti Filmi Andmebaasi külastajaid leidub igast maailmanurgast. Kokku külastas aastatel 2012–2017 andmebaasi 118 451 inimest 173 riigist. Külastamiskordi oli kõigidest riikidest kokku 184 855. Välismaal on kõige rohkem Eesti filmiajaloo huvilisi Ameerika Ühendriikides, Venemaal, Saksamaal ja Soomes.

Interaktiivne maailmakaart, kus saab vaadata ka tulpade kõrguste erinevuseid (hoida all *shift*-klahvi ja hiirega vajutada soovitud tulba peale), on saadaval veebileheküljel:

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiNDQ3N2RIMzQtZDQ5NS00ODRhLTg4YjMtMDQ0NTNkZDg3NTg2IiwidCI6ImVhMDE1NmY4LTFiOWUtNDE2ZC1hYWZILWY2ZTlxYzAzNzMsMSJ9>

Eesti filmi andmebaasi külastajad riikide kaupa maailmakaardil aastatel 2012–2017

